

UCHWAŁA NR XXXIX/297/2014
RADY MIEJSKIEJ GMINY SKOKI
z dnia 23 września 2014r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Skoki na lata 2014-2020.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. 2013r poz.594 ze zmianami), Rada Miejska Gminy Skoki uchwala co następuje:

§1

Przyjmuje się do realizacji Strategię Rozwoju Miasta i Gminy Skoki na lata 2014-2020, stanowiącą załącznik do niniejszej Uchwały.

§2

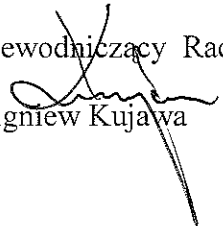
Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Skoki.

§3

Traci moc Uchwała Nr XXV/207/2000 Rady Miejskiej Gminy Skoki z dnia 15.11.2000 r. w sprawie uchwalenia Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Skoki.

§4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Zbigniew Kujała

Uzasadnienie do Uchwały Nr XXXIX/297/2014

Rady Miejskiej Gminy Skoki

z dnia 23 września 2014r.

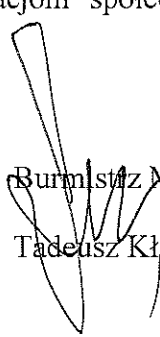
w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Skoki na lata 2014-2020

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Skoki na lata 2014-2020 jest dokumentem określającym główne kierunki rozwoju Miasta i Gminy Skoki. Opracowanie obejmuje koncepcję funkcjonowania Gminy Skoki na najbliższe lata, określa wizję, misję, priorytety, cele strategiczne, operacyjne oraz kierunki działania, uwzględniając kontekst unijnej perspektywy finansowej na lata 2014-2020.

Strategia jest dokumentem, który stanowi podstawę do ubiegania się o dofinansowanie przedsięwzięć ze środków unijnych w ramach funduszy strukturalnych i innych zewnętrznych źródeł finansowania.

Główne założenia Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Skoki na lata 2014-2020 wypracowane zostały podczas warsztatów strategicznych przez specjalnie powołane zespoły. Do zespołów zaproszono lokalnych liderów oraz przedstawicieli różnych środowisk i grup społecznych, w tym organizacji pozarządowych i podmiotów gospodarczych.

Ważnym elementem procesu tworzenia Strategii były konsultacje społeczne. W celu dokładnego zbadania potrzeb, oczekiwań i preferencji lokalnej społeczności procedura uspołeczniania dokumentu zakładała bezpośredni udział mieszkańców w jego tworzeniu. Takie rozwiązanie umożliwiło wszystkim zainteresowanym aktywny udział w kreowaniu kluczowych dla Gminy kierunków rozwoju. Konsultacjom społecznym poddany został również ostateczny projekt Strategii.

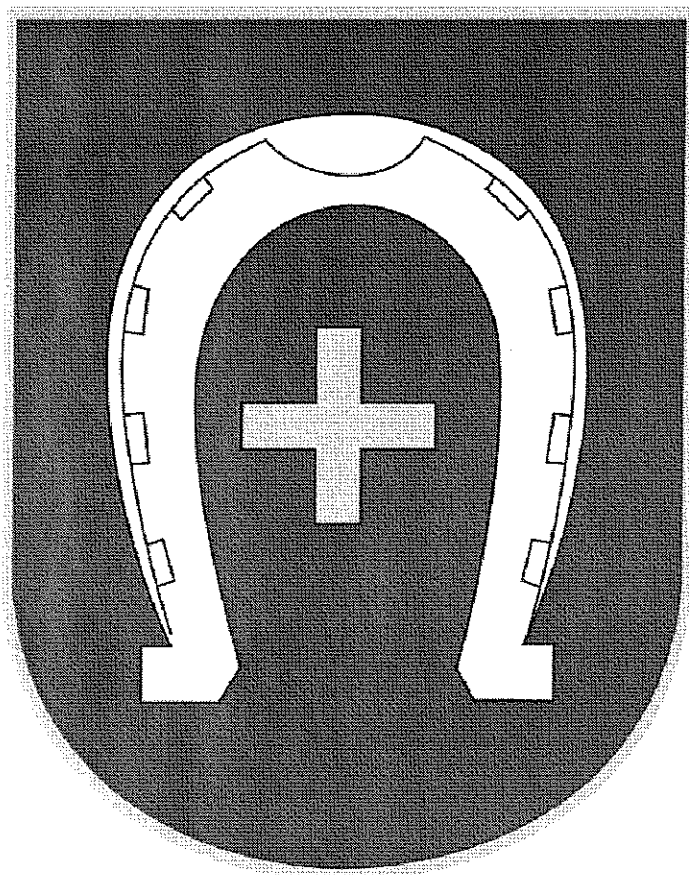

Burmistrz Miasta i Gminy
Tadeusz Kłós

10/10/2020

10/10/2020

Uchwała Nr XXXIX/297/2014
Rady Miejskiej Gminy Skoki
z dnia 23.09.2014r.

**STRATEGIA ROZWOJU
MIASTA I GMINY SKOKI
NA LATA 2014-2020**

SKOKI, 2014

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	3
1. Przesłanki opracowania oraz znaczenie Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Skoki	3
2. Opis metodologii opracowania Strategii	4
II. PODSTAWY ROZWOJU GMINY	6
1. Ogólna charakterystyka gminy	6
1.1 Położenie geograficzne, wielkość gminy	6
1.2 Struktura przestrzenno – funkcjonalna gminy	8
1.3 Rys historyczny	9
1.4 System oraz uwarunkowania przyrodnicze Gminy	11
1.5 Ludność	18
1.6 Zasoby kulturowe	22
2. Infrastruktura techniczna i społeczna	23
2.1 Infrastruktura techniczna	23
2.2 Infrastruktura społeczna	29
2.3 Podstawy gospodarcze	39
2.4 Turystyka	44
3. Sytuacja finansowa gminy	45
III. ANALIZA SWOT	50
IV. ELEMENTY STRATEGII	52
OBSZAR STRATEGICZNY I: SPOŁECZEŃSTWO	54
OBSZAR STRATEGICZNY II: GOSPODARKA	62
OBSZAR STRATEGICZNY III: PRZESTRZEŃ I INFRASTRUKTURA	68
OBSZAR STRATEGICZNY IV: TURYSTYKA	74
OBSZAR STRATEGICZNY V: ŚRODOWISKO	80
V. FINANSOWANIE STRATEGII	87
VI. WDRAŻANIE, MONITORING, EWALUACJA	88
SPIS TABEL	90
SPIS WYKRESÓW	91
SPIS RYCIN	91
ZAŁĄCZNIK: Wyniki ankiety	92

I. WSTĘP

1. Przesłanki opracowania oraz znaczenie Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Skoki

Ulegające ciągłym przekształceniom uwarunkowania zewnętrzne oraz nowy okres programowania polityk Unii Europejskiej, wymuszają podejmowanie określonych działań, w tym opracowania dokumentów strategicznych na wszystkich szczeblach administracji publicznej. Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Skoki to dokument będący koncepcją kompleksowego działania, polegającą na definiowaniu długofalowych celów rozwoju (strategicznych) oraz celów o krótszym horyzoncie czasowym (operacyjnych), a także na szczegółowym określeniu kierunków działań.

Dla zapewnienia systematycznej poprawy warunków życia w mieście i gminie Skoki oraz podołania wyzwaniom przyszłości, konieczna jest kontynuacja szybkiego i zrównoważonego rozwoju gminy, który wymaga planowania strategicznego¹ łączącego problematykę przestrzenną, ekologiczną, społeczną i gospodarczą. Stąd niezbędnym stało się opracowanie Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Skoki, czyli podstawowego dokumentu decyzyjnego, ukierunkowującego działalność organów gminy, sięgającego swoim horyzontem czasowym do roku 2020.

Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Skoki (zwana w dalszej części dokumentu Strategią) jest dokumentem planistycznym otwartym. Oznacza to, że w okresie jej obowiązywania powinna być uzupełniana o nowe treści, inicjatywy, czy sposoby rozwiązywania problemów - zgodnie ze zmianami w otoczeniu i wynikami monitoringu. Dlatego też uchwalenie Strategii przez Radę Miejską Gminy Skoki nie wyklucza jej weryfikacji i uaktualniania celów i priorytetów rozwoju. Należy dodać, że formuła otwartego projektowania to pragmatyczne narzędzie regulacji rozwoju, zwłaszcza w takich warunkach, gdy nadmiar celów w stosunku do ograniczonych środków utrudnia podejmowanie decyzji i pojawia się sprzeczność lub konflikt różnych grup społecznych.

¹Planowanie strategiczne należy rozumieć jako świadomy, systematyczny i ukierunkowany na przyszłość proces ciągłego przygotowania i podejmowania decyzji dotyczących przyszłego poziomu rozwoju danego obszaru oraz koordynację i integrację działań podejmowanych na rzecz realizacji uzgodnionych i przyjętych celów, zadań i strategii.

Strategia jest podstawą działania gminy, podłożem przedsięwzięć, programów oraz polityki przestrzennej. Przekazuje informacje o warunkach podejmowania i realizacji wszelkich działań w gminie, m.in. przy formułowaniu wieloletnich planów inwestycyjnych.

Strategia jest dokumentem, który stanowi podstawę do ubiegania się o dofinansowanie ze środków unijnych w ramach funduszy strukturalnych i innych zewnętrznych źródeł finansowania. Zgodnie z Dyrektywą Unii Europejskiej, każda jednostka samorządowa realizująca przedsięwzięcia inwestycyjne przy współudziale środków Unii Europejskiej musi opierać swoje działania na planie strategicznym. W prawie unijnym jest więc wskazywana, jako jeden z ważniejszych dokumentów w funkcjonowaniu jednostek samorządu terytorialnego, przedstawiający kierunki rozwoju jednostki na najbliższe lata.

Nade wszystko, Strategia tworzy płaszczyznę współpracy wszystkich zainteresowanych podmiotów, uczestników życia publicznego - mieszkańców, władz gminy, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i stowarzyszeń - w celu zaplanowania wspólnej przyszłości, zgodnej z ich potrzebami.

2. Opis metodologii opracowania Strategii

W niniejszym dokumencie można wyróżnić następujące części składowe:

- a) raport o stanie gminy - diagnoza, w której badaniom poddano sytuację społeczną, gospodarczą i przestrzenną gminy Skoki na podstawie ogólnodostępnych danych statystycznych Głównego Urzędu Statystycznego oraz danych pochodzących z Urzędu Miasta i Gminy Skoki;
- b) analiza SWOT - podstawowe narzędzie analizy strategicznej, polega na uporządkowaniu zgromadzonych informacji na cztery grupy: S (*Strengths*) mocne strony, W (*Weaknesses*) słabe strony, O (*Opportunities*) szanse, T (*Threats*) zagrożenia. Mocne i słabe strony to czynniki, uwarunkowania wewnętrzne, zależne od gminy. Szanse i zagrożenia to z kolei uwarunkowania zewnętrzne, które oddziałują na gminę w sposób odpowiednio: pozytywny lub negatywny;
- c) drzewo celów - cel główny, cele strategiczne i cele operacyjne; wypracowane na podstawie raportu o stanie gminy, a także na podstawie materiałów wypracowanych podczas spotkań warsztatowych na etapie konsultacji społecznych;

- d) misja gminy i wizja jej rozwoju - misja to wskazanie wiodących kierunków rozwoju gminy, wizja to opis wizerunku gminy w przyszłości, po zrealizowaniu założeń Strategii;
- e) nawiązanie do dokumentów strategicznych na szczeblu: powiatowym, wojewódzkim, krajowym oraz europejskim (Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu);
- f) monitoring i wdrażanie Strategii.

Prace nad Strategią rozpoczęły się od analizy takich obszarów jak: przestrzeń, infrastruktura, środowisko, gospodarka, zjawiska demograficzne, edukacja, rynek pracy, pomoc społeczna, opieka zdrowotna, bezpieczeństwo publiczne, kultura i sport. Efektem tej analizy było opracowanie raportu o stanie gminy. Najistotniejsze elementy tego raportu zostały przedstawione w formie prezentacji uczestnikom pierwszych konsultacji społecznych. Przybyli na konsultacje mieszkańcy reprezentowali różne środowiska. Grupa osób dorosłych została podzielona na pięć zespołów, które definiowały problemy oraz sposoby ich rozwiązania w następujących obszarach tematycznych: przestrzeń i infrastruktura, społeczeństwo, środowisko, gospodarka oraz turystyka. Równolegle definiowaniem problemów i sposobów ich rozwiązania w ww. obszarach zajmowała się również młodzież gimnazjalna.

Opracowany raport o stanie gminy oraz materiały wypracowane podczas pierwszych konsultacji społecznych stanowiły podstawę opracowania analizy SWOT, a następnie drzewa celów oraz zdefiniowania misji i wizji gminy. Te elementy dokumentu zostały przedstawione w formie prezentacji uczestnikom kolejnych konsultacji społecznych. Podczas spotkania mieszkańcy mieli możliwość wnoszenia uwag do zaprezentowanego materiału. Aby umożliwić możliwie jak największej liczbie mieszkańców zapoznanie się z projektem Strategii, prezentacja drzewa celów oraz wizji i misji gminy została zamieszczona na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy Skoki. Do prezentacji załączony został formularz, za pomocą którego można było wносить dalsze uwagi do dokumentu.

Wszystkie zgłoszone na etapie konsultacji uwagi były zasadne i zostały wprowadzone do niniejszego dokumentu.

Wśród uczestników konsultacji przeprowadzono również ankietę, w której ankietowani dokonali oceny warunków życia w gminie oraz wskazali na ważne przedsięwzięcia dla mieszkańców i rozwoju gminy. Wyniki ankiet znajdują się w załączniku nr 1 do Strategii.

II. PODSTAWY ROZWOJU GMINY

1. Ogólna charakterystyka gminy

1.1 Położenie geograficzne, wielkość gminy

Gmina miejsko-wiejska Skoki położona jest w północno-wschodniej części województwa wielkopolskiego, w powiecie wągrowieckim, w odległości ok. 38 km od Poznania. Jej centrum administracyjnym jest miasto Skoki. Gmina sąsiaduje:

- od północy z gminami: Rogoźno (powiat obornicki), Wągrowiec i Mieścisko (powiat wągrowiecki);
- od wschodu z gminą Kłecko (powiat gnieźnieński);
- od południa z gminą Kiszkowo (powiat gnieźnieński);
- od zachodu z gminą Murowana Goślina (powiat poznański).

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej J. Kondrackiego gmina zlokalizowana jest w prowincji Niziny Środkowopolskie, podprowincji Pojezierza Południowo Bałtyckiego, makroregionie Pojezierza Wielkopolskiego, na pograniczu krain Pojezierza Gnieźnieńskiego i Pojezierza Chodzieskiego, w trzech subregionach morfologicznych: Równina Wągrowiecka, Pagórki Poznańskie, Równina Gnieźnieńska.

Przez obszar gminy biegną dwie drogi wojewódzkie: nr 196 Poznań - Murowana Goślina - Wągrowiec oraz nr 197 Sławica – Rejowiec – Kiszkowo – Gniezno.

Gminę Skoki przecina jednotorowa linia kolejowa o znaczeniu lokalnym relacji Poznań – Wągrowiec – Bydgoszcz.

Powierzchnia gminy Skoki wynosi 19 852 ha (198,5 km²). Miasto Skoki zajmuje powierzchnię 1 120 ha (11,2 km²). Charakteryzując gminę Skoki pod względem wielkości można ją zaliczyć do dużych gmin – pod względem powierzchni zajmuje 28 miejsce w województwie wielkopolskim. Obszar gminy stanowi 19,0% powierzchni powiatu wągrowieckiego i 0,67% obszaru województwa wielkopolskiego.

Rycina1. Lokalizacja Gminy Skoki

Źródło: www.gminy.pl

Gminę Skoki tworzą następujące miejscowości: Antoniewo Górne, Antoniewo, Antoniewo Leśniczówka, Bliżyce, Brzeźno, Budziszewice, Chociszewko, Chociszewo, Dzwonowo, Dzwonowo Leśne, Glinno, Gozdowiec, Grzybowice, Grzybowo, Ignacewo, Jabłkowo,

Jagniewice, Kakulin, Kuszewo, Lechlin, Lechlinek, Lechlińskie Huby, Łosiniec, Międzynek, Nadmłyn, Niedarzyn, Niedźwiedziny, Pawłowo Skockie, Pomarzanki, Potrzeznowo, Raczkowo, Rakojady, Rejowiec, Roszkowo, Roszkówko, Rościno, Skoki, Sława Wlkp., Sławica, Stawiany, Szczodrochowo, Wysoka.

Miejscowości funkcjonują w ramach 27 sołectw: Bliżyce, Brzeźno, Budziszewice, Chociszewo, Glinno, Grzybowo, Jabłkowo, Jagniewice, Kakulin, Kuszewo, Lechlin, Lechlinek, Łosiniec, Niedźwiedziny, Pawłowo Skockie, Pomarzanki, Potrzeznowo, Raczkowo, Rakojady, Rejowiec, Roszkowo, Roszkówko, Rościno, Sława Wlkp., Sławica, Stawiany, Szczodrochowo.

1.2 Struktura przestrzenno – funkcjonalna gminy

Obszar gminy Skoki podzielony jest administracyjnie na 27 sołectw. Zachodnia część gminy ma turystyczno – rekreacyjny charakter, natomiast jej część wschodnia to głównie obszary rolnicze.

Na obszarach wiejskich gminy dominuje zabudowa zagrodowa oraz nowoczesna zabudowa jednorodzinna. Funkcja mieszkaniowa występuje również w formie dwu- oraz trzy- kondygnacyjnych bloków wielorodzinnych. Zabudowa służąca realizacji funkcji rekreacyjnych występuje na terenach o korzystnych walorach przyrodniczo – kulturowych sprzyjających rozwojowi rekreacji, tj. głównie nad brzegami jezior w miejscowościach: Potrzeznowo, Grzybowo, Sławica oraz na terenie miasta Skoki. W strukturze zagospodarowania przestrzennego gminy wskazać należy także na tereny zagospodarowane przez ogrody działkowe – w miejscowościach: Skoki, Potrzeznowo, Szczodrochowo i Sława Wielkopolska. Obszary te pełnią funkcję zarówno ogrodniczą jak i rekreacyjną. Funkcja usługowa, ze względu na swój charakter, występuje głównie na terenach skupisk zabudowy mieszkaniowej. Na zabudowę w ramach tej funkcji składają się zarówno sklepy (np. spożywcze) jak i inne obiekty handlowe, punkty gastronomiczne, placówki usługowe itp.

Ośrodkiem dominującym w strukturze osadniczej gminy jest miasto Skoki. W strukturze przestrzennej miasta wskazać można jego część centralną jako tą, w której dominują funkcje: mieszkaniowo – usługowa, mieszkaniowa oraz produkcyjno – usługowa. Pozostała część miasta to obszar rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz teren bagieny „Moraś”. Centrum miasta stanowi najstarsza jego część położona przy placu Powstańców Wielkopolskich. Plac o kształcie prostokąta przecina główna arteria miasta. Przy placu

znajdują się dwu- trzy- i cztero- kondygnacyjne zabudowania pochodzące z XIX i XX wieku pełniące obecnie funkcje usługowo – mieszkaniowe. Obszar wzdłuż ulic: Kościelnej, Jana Pawła II, Kazimierza Wielkiego, Ciastowicza i Dworcowej tworzą jedno-, dwu-, trzy- i cztero- kondygnacyjne zabudowania spełniające funkcje mieszkaniowe jednorodzinne lub wielorodzinne z usługami na dolnych kondygnacjach. Na północny wschód od centralnej części miasta rozciągają się tereny zabudowy mieszkaniowej. Są to w przeważającej części zabudowania jednorodzinne dwukondygnacyjne. Funkcja mieszkaniowa realizowana jest także na terenie położonym na wschód od dworca kolejowego – pomiędzy linią kolejową a ulicą Rakojedzką. Dominuje tutaj zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Podobnym charakterem odznaczają się tereny zlokalizowane w południowej części miasta. Funkcję produkcyjno – składowo– usługową można przypisać terenom w okolicach ulicy Antoniewskiej w północno – wschodniej części miasta.

1.3 Rys historyczny

Początek istnienia gminy Skoki datuje się na 1 stycznia 1973 roku, kiedy to weszła w życie uchwała Wojewódzkiej Rady Narodowej w Poznaniu nr XVIII/98/72 z dnia 5 grudnia 1972 roku. Na jej mocy w skład gminy oprócz miasta Skoki weszły obecne wsie sołeckie z równocześnie zlikwidowanej Gromady Skoki, tj.: Bliżyce, Brzeźno, Budziszewice, Glinno, Grzybowo, Jagniewice, Kakulin, Lechlin, Lechlinek, Łosiniec, Niedźwiedziny, Raczkowo, Rakojady, Rejowiec, Roszkowo, Roszkówko, Rościno, Sława Wlkp., Sławica, Stawiany, Szczodrochowo, Pawłowo Skockie i Potrzebanowo oraz 4 wsie ze zlikwidowanej Gromady Popowo Kościelne: Chociszewo, Jabłkowo, Kuszewo i Pomorzanki. Siedzibą władz administracyjnych gminy stało się miasto Skoki, które pełniło równocześnie funkcję usługową i kulturalno - oświatową dla mieszkańców terenów wiejskich. Do zmiany administracyjnego podziału kraju w roku 1975 gmina wchodziła w skład powiatu wągrowieckiego w województwie poznańskim. Z chwilą likwidacji powiatów i utworzenia 49 województw gmina Skoki pozostała częścią województwa poznańskiego. Na mocy kolejnych zmian w roku 1999, wprowadzających administracyjny podział kraju na 16 województw oraz przywracających funkcjonowanie powiatów, gmina Skoki znalazła się w powiecie wągrowieckim, w województwie wielkopolskim.

Aby poznać historię Skoków, należy cofnąć się do II połowy XIV wieku, do roku 1367, kiedy to, jak wynika z pierwszych pojawiających się na ten temat wzmianek

w dokumentach historycznych, król Kazimierz Wielki wydał przywilej zezwalający Januszowi z Podlesia i biskupowi poznańskiemu Doliwie na założenie osady na prawie średzkim, co było równoznaczne z nadaniem praw miejskich. Wydarzenie to przyjmuje się jako moment utworzenia Skoków, które w początkowym okresie były miastem prywatnym, a nie królewskim, dlatego też często zmieniało właścicieli. Miasto do roku 1536 było własnością Nowinów Skockich, w okresie od 1536 roku do początku XVII wieku - rodu Latańskich, natomiast w latach 1630 - 1680 - kolejno: Rejów, Unrugów i Twardowskich. Początki wieku XVIII to czasy władania rodu Raczyńskich, po czym między rokiem 1738 a 1780 miastem zawiadywali przedstawiciele rodu Radolińskich. Koniec XVIII wieku to rządy Świniarskich, a na początku XIX wieku Skoki przejęła rodzina Skoroszewskich.

W XV wieku Skoki należały do grupy małych miast. Pierwszy znaczny rozwój datowany jest na XVI, a głównie XVII wiek, kiedy za władania Rejów nastąpił znaczny napływ ludności spowodowany korzystnymi warunkami osadnictwa. Ówczesni właściciele zwalniali nowoprzybyłych z podatków na pierwsze cztery lata, zezwalali na korzystanie z lasów dworskich, a także gwarantowali swobodę sumienia oraz wolność handlu. Dzięki temu Skoki zostały wówczas jednym z większych ośrodków ruchu husyckiego i luterńskiego w Wielkopolsce. Znaczącą rolę w rozwoju miasta odegrali także bracia czescy, którzy przybyli do Skoków pod koniec XVI wieku. Z początkiem XVII wieku do miasta przybyli uchodźcy z terenów objętych wojną trzynastoletnią. Skoki stały się wówczas miastem wielowyznaniowym i wielonarodowościowym, zamieszkiwanym przez: Polaków, Niemców, Czechów, Żydów i Szkotów. Był to czas rozwoju gospodarczego miasta, a zwłaszcza rzemiosła, ze szczególnym uwzględnieniem: tkactwa, sukiennictwa i szewstwa. Powstały również pierwsze szkoły rzemiosła. Lata potopu szwedzkiego przyczyniły się do znacznego wzrostu zasobności mieszkańców miasta, którzy na szeroką skalę handlowali z wojskiem. Jak wynika z dokumentów historycznych, w XVII wieku miasto mogło liczyć nawet sześć tysięcy mieszkańców. XVIII i XIX wiek to jednak fala licznych pożarów i zaraz, wskutek których miasto wyludniło się i w połowie XIX wieku zamieszkiwało tutaj jedynie około tysiąca osób. W kolejnych latach jednak znów następował systematyczny wzrost liczby ludności. Od 1793 roku Skoki znalazły się pod zaborem pruskim. Mieszkańcy czynnie uczestniczyli w Wiośnie Ludów w 1848 roku, a w latach 1918 - 1919 w Powstaniu Wielkopolskim. Znaczący wpływ na rozbudowę przestrzenną miasta na przełomie XIX i XX wieku miało otworzenie połączenia kolejowego z Poznaniem, Wągrowcem i Gnieznem, co przełożyło się także na rozwój gospodarczy regionu. II wojna światowa przyniosła śmierć,

wysiedlenia i ponieważ wielu ludzi. Po 1945 roku do miasta zaczęli napływać nowi mieszkańcy, głównie przybysze z terenów wschodnich. Od tego czasu, liczba ludności Skoków ulegała systematycznemu wzrostowi.

1.4 System oraz uwarunkowania przyrodnicze gminy

Uwarunkowania klimatyczne

Warunki środowiskowe gminy w dużym stopniu uzależnione są od położenia geograficznego, z niego bowiem wynika odrębność danego regionu. Warunki klimatyczne panujące na obszarze gminy Skoki należą do umiarkowanych i w dużej mierze uwarunkowane są wpływami mas powietrza morskiego oraz kontynentalnego. Masy powietrza morskiego docierają głównie znad Oceanu Atlantyckiego, powietrze kontynentalne pochodzi z kolei znad Europy Wschodniej oraz Azji.

Według regionalizacji klimatycznej R. Gumińskiego, gmina Skoki położona jest w obrębie Dzielnicy Środkowej. Kraina ta charakteryzuje się stosunkowo korzystnymi warunkami klimatycznymi. Amplitudy temperatur są tutaj mniejsze niż przeciętne w Polsce, wiosny i lata są wczesne i długie, zimy łagodne i krótkie z nietrwałą pokrywą śnieżną zalegającą od 38 do 60 dni. Długość okresu wegetacyjnego wynosi 210 - 220 dni. Charakterystyczna dla tej strefy jest również dość duża liczba dni pochmurnych (około 120 - 140 dni w roku). Przeważają wiatry zachodnie (ich udział wynosi blisko 45%) i północno - zachodnie (w lecie) oraz południowo - zachodnie (w zimie).

Najcieplejszym miesiącem jest lipiec, ze średnią temperaturą 18°C - 19°C, najchłodniejszym zaś styczeń (średnia temperatura od -1,6°C do 3,8°C). Charakterystyczne dla tego obszaru są jedne z najniższych w Polsce opady (sumy roczne wahają się w przedziale od 500 - 550 mm). Najwyższe opady w ciągu roku odnotowywane są w miesiącach letnich, najniższe w miesiącach zimowych. Średnia roczna wilgotność powietrza przekracza 80%.

W warunkach klimatu lokalnego obserwuje się pewne różnice pomiędzy użytkowanymi rolniczo obszarami wysoczyzny morenowej a wilgotnymi, zajętymi przez użytki zielone i zadrzewienia oraz dolinami rzek. Te pierwsze charakteryzują się dobrymi warunkami termicznymi, równomiernym nasłonecznieniem, małą wilgotnością powietrza i dobrym przewietrzaniem. Mniej korzystnymi lub nawet niekorzystnymi warunkami termiczno - wilgotnościowymi, częstym występowaniem mgieł, zastoisk chłodnego powietrza i inwersji temperatur oraz zdecydowanie ukierunkowanym przewietrzaniem wyróżniają się dna

większych obniżen dolinnych. Specyficzne warunki klimatu lokalnego mają rozległe tereny leśne. Lasy charakteryzują się na ogół dobrymi warunkami termiczno - wilgotnościowymi o zmniejszonych wahanach dobowych, jednak z gorszymi warunkami solarnymi (zacienienie). Są to jednak tereny o wzbogaconym składzie fizyko - chemicznym powietrza w tlen, ozon, olejki eteryczne (fitoncydy) oraz inne substancje śladowe podnoszące komfort bioklimatyczny.

Rzeźba terenu

Krajobraz gminy Skoki jest urozmaicony przez występujące w niektórych miejscach znaczne zróżnicowania ukształtowania terenu, które są wynikiem długotrwałego działania lodowców. Północna część gminy należy do Równiny Wągrowieckiej, gdzie dominuje wysoczyzna morenowa, płaska rozcięta rynnami glacialnymi, której powierzchnia wyniesiona jest na rzędnych 82 - 105 m n.p.m. Jest to wysoczyzna morenowa falista, rozcięta rynną glacialną, w której dnie płynie rzeka Mała Wełna. Urozmaicona rzeźba terenu podnosi atrakcyjność gminy. Najbardziej charakterystyczne są rozcięcia wysoczyzny licznymi rynnami jeziornymi oraz malowniczą doliną rzeki Małej Wełny. Ponadto zbocza rynien i dolin są często strome o spadkach dochodzących do kilkunastu procent. Szczególnie malownicze są pagórki morenowe strefy marginalnej, które kontrastują z głęboko wciętymi rynnami jeziornymi (deniwelacja dochodzi do kilkudziesięciu procent).

Budowa geologiczna

Budowa geologiczna gminy jest dobrze udokumentowana. Głębokie podłoże tworzy tzw. platforma paleozoiczna, na której spoczywa późniejsza pokrywa skał osadowych, zbudowana m.in. z piaskowców, margli i wapieni triasu, jury oraz kredy. Na utworach mezozoicznych zalega seria osadów trzeciorzędowych: miocen i pliocen, o miąższości od kilku do 220 m. W górnej części osadów trzeciorzędowych występuje około 50 m warstwa utworów polodowcowych czwartorzędu. Utwory trzeciorzędowe to głównie piaski, węgle brunatne i iły formacji burowęglowej przykryte 20-30 m warstwą pstrych ilów poznańskich. Nad utworami trzeciorzędowymi zalegają osady rzeczne doliny kopalnej związane z interglacją mazowieckim, tzw. Wielkopolskiej Doliny Kopalnej. Zbiornik Wielkopolskiej Doliny Kopalnej jest zasobny w wodę. Utwory wodonośne zbiornika stanowią piaski o różnym uziarnieniu i żwiru, związane z interglacją mazowieckim oraz osady fluwioglacjalne zlodowacenia środkowopolskiego. Górną strefą drenażu wód Wielkopolskiej Doliny Kopalnej

jest rzeka Warta. Utwory czwartorzędowe zbudowane są głównie z glin zwałowych zlodowacenia środkowopolskiego. W ich podłożu występuje lokalnie kilkumetrowa warstwa piaszczysto - żwirowa. W kilkumetrowej strefie przypowierzchniowej występują gliny zwałowe moreny dennej, piaski sandrów i dolin oraz zróżnicowane litologicznie utwory moren czołowych i innych form polodowcowych. Na przeważającym obszarze Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka występują pokrywy piasków sandrowych, zalegających na podłożu glin zwałowych.

Na terenie gminy Skoki surowce mineralne w ilościach umożliwiających przemysłową eksploatację występują jedynie na obszarze Sławicy - Niedźwiedzin i jest tam prowadzona eksploatacja na skalę przemysłową. Obecnie znajduje się tam jedna czynna kopalnia kruszywa mineralnego.

Gleby

Analizując strukturę gleb na terenie gminy Skoki pod względem ich jakości, zauważa się, iż największy udział stanowią:

- gleby klasy IV a - zajmują około 30% powierzchni gruntów ornych - gleby ciężkie tej klasy charakteryzuje duża żyzność potencjalna, lecz są mało przewiewne, zimne i mało czynne biologicznie;
- gleby klasy IV b - zajmują około 13% powierzchni gruntów ornych - są bardziej wadliwe od gleb klasy IV a; gleby ciężkie są najczęściej podmokłe, niektóre gatunki tej klasy gleb podścielone są płytko zbyt przepuszczalnym podłożem wskutek czego są zbyt suche; zalicza się tutaj takie same typy, rodzaje i gatunki gleb jak do klasy IV a;
- gleby klasy V - zajmują około 25% powierzchni gruntów ornych - gleby mało żyzne, nieurodzajne oraz zawodne;
- gleby klasy VI - zajmują około 20% powierzchni gruntów ornych - gleby słabe, wadliwe i zawodne;

Wody podziemne i gruntowe

Głębokość zalegania pierwszego poziomu wód gruntowych nawiązuje do rzeźby terenu i budowy geologicznej. Na wysoczyźnie morenowej zbudowanej z gruntów spoistych i piaszczystych pierwszy poziom wód zalega na głębokości 2 - 10 m p.p.t. Natomiast na terenach zalewowych, w dolinach cieków oraz w obniżeniach, dna rynien od 0 - 2 m p.p.t.

Poziom wód gruntowych na terenie gminy nie przedstawia większego znaczenia eksploatacyjnego.

Obszar gminy leży poza zasięgiem występowania najkorzystniejszych struktur wodonośnych, tj. poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych Wielkopolski. Zasoby wód użytkowych czerpane są z Lokalnych Zbiorników Wód Podziemnych, zlokalizowanych w obrębie gminy. Występują one w utworach czwartorzędowych i trzeciorzędowych. Ujęcie wody pobiera wodę z obu pięter.

Wody powierzchniowe

Wody powierzchniowe zajmują ok 2,1% obszaru gminy Skoki.

Głównym ciekim wodnym jest rzeka Mała Wełna, stanowiąca lewy dopływ rzeki Wełny. Trasa rzeki na terenie Gminy jest bardzo urozmaicona i kręta. Prowadzi przez Jezioro Rościńskie i Jezioro Budziszewskie. Do rzeki na terenie gminy wpadają trzy ciekі podstawowe:

- Kanał Roszkowo – Popowo – w znacznej części prowadzony przez grunty orne i łąki; wpływa na teren gminy Skoki z terenu gminy Mieścisko i płynie przez wiele wsi;
- Kanał Dzwonowski (Dzwonówka) - bierze swój początek z łąk wsi Dąbrówka Kościelna i płynie wiele zbiorników wodnych (jezior), które w dużym stopniu obciążone są rekreacją, a tereny przybrzeżne to przede wszystkim łąki i lasy;
- Kanał Płaskowo - Pomarzany - wpływa na teren gminy Skoki z gminy Mieścisko; wpada do rzeki Mała Wełna; Kanał ten przepływa przede wszystkim przez grunty orne, odbiera wodę z sieci drenarskiej.

Pozostałe dopływy rzeki Małej Wełny mające charakter rowów melioracyjnych, zaliczane są do grupy melioracji szczegółowych.

Na terenie Gminy Skoki dominują jeziora rynnowe, pochodzenia polodowcowego. Występują także liczne małe, z reguły bezodpływowe jeziora wytopiskowe, tzw. "oczka".

Jeziora leżące na terenie gminy, bądź bezpośrednio graniczące z gminą to:

- Jezioro Budziszewskie – (dł. 4 600 m, max. szer. 520 m, pow. 162 ha, max. gł. 14 m) położone około 2 km na północny - zachód od Skoków; wschodnia linia brzegowa jeziora wyznacza granicę gminy Skoki, tafla jeziora znajduje się w gminie Rogoźno;
- Jezioro Maciejak (Poznańskie) – (pow. 62 ha, max gł. 6,8 m) położone jest na południowy - zachód od Skoków; jest to zbiornik płytki, o wydłużonym kształcie,

średnio rozwiniętej linii brzegowej i mało urozmaiconej rzeźbie dna; na terenie zlewni znajdują się jeszcze trzy inne małe jeziora: Lipka, Liskówka i Jeziorko;

- Jezioro Lipka – (pow. 12,5 ha) niewielki zbiornik wodny otoczony od strony wschodniej wąskim pasmem drzew; jest położone na południowy - zachód od Skoków w bezpośrednim sąsiedztwie jezior: Maciejak, Jeziorka i Liskówka;
- Jezioro Liskówka – (pow. 1,2 ha, max. gł. 4,6 m) powstało (podobnie jak jeziora Lipka i Jeziorka) z wypłyenia jeziora Maciejak, jest zbiornikiem przepływowym połączonym z sąsiednimi jeziorami; przyjmuje niewielki dopływ z jeziora Brzeźno i odprowadza wody w kierunku jeziora Jeziorka;
- Jezioro Jeziorka – (pow. 6 ha, max. gł. 3,1 m) jest jednym ze zbiorników położonych na terenach rekreacyjnych Skoków; powstało z wypłyenia i częściowego zarastania jeziora Maciejak;
- Jezioro Włókna – (pow. 74,4 ha, max. gł. 7,5 m) leży w terenie kompleksów rekreacyjnych na południowy - zachód od Skoków; kształt jeziora jest wydłużony, nieregularny, z silnym przewężeniem w połowie długości misy; jest jeziorem przepływowym zasilanym przez Kanał Dzwonowski oraz rów wpływający od strony północno - wschodniej;
- Jezioro Rościńskie (Skockie) – (pow. 77 ha, max. gł. 5,5 m) położone na północ od Skoków, między drogą powiatową Skoki - Rościno a drogą wojewódzką Poznań - Wągrowiec; południowo - wschodnia część akwenu leży w granicach administracyjnych miasta Skoki; kształt zbiornika jest nieregularny o słabo rozwiniętej linii brzegowej zwężający się na północ z wyraźnym przewężeniem w centralnej części; jezioro charakteryzuje się dużymi wartościami krajobrazowymi i przyrodniczymi, przydatność rekreacyjna jest jednak niewielka ze względu na płaskie, zabagnione obrzeża jeziora w części północnej i południowej;
- Jezioro Gackie - wschodnia granica jeziora wyznacza granicę gminy Skoki; jezioro położone jest na terenie Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka; jest to zbiornik o nieregularnym kształcie, zwężający na południe, jest bardzo płytki (maksymalnie 3 m);
- Jezioro Brzeźno - niewielki, płytki zbiornik o słabo rozwiniętej linii brzegowej i lekko wydłużonym kształcie; jezioro od strony południowo - zachodniej otoczone jest lasem;

- Jezioro Dzwonowskie – (pow. 20,1 ha, max. gł. 2,2 m) położone jest na terenie Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka około 3,5 km na południowy - zachód od Rejowca;
- Jezioro Książęce – (pow. 2,7 ha) położone jest w granicach Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka;
- Jezioro Borowe – (pow. 3,3 ha) znajduje się w granicach otuliny Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka; jezioro jest intensywnie użytkowane rekreacyjnie - wzdłuż całego zachodniego brzegu usytuowana jest zabudowa letniskowa;
- Jezioro Czarne (Karolewskie) - położone jest na południe od Skoków, w kompleksie lasów w pobliżu wsi Karolewo; w odległości około 50 m od zachodniego brzegu akwenu przebiega droga Poznań - Wągrowiec oraz linia kolejowa;
- Jezioro Lechlin Północny – (pow. 3,7 ha) położony około 500 m na północny - zachód od wsi Lechlin; dopływ stanowią dwa ciekły o charakterze melioracyjnym; zachodni brzeg porasta sosnowy las;
- Jezioro Lechlin Południowy (Lechlińskie) – (pow. 8,4 ha) położone na północ od Skoków, w pobliżu miejscowości Lechlin; zbiornik ma wydłużony kształt ze średnio rozwiniętą linią brzegową;
- Jezioro Łomno – (pow. 18,8 ha) położone w południowo - zachodniej części gminy; północna linia brzegowa na odcinku około 250 m wyznacza granicę gminy Skoki; cały zbiornik położony jest na obszarze gminy Murowana Goślina;
- Jezioro Antoniewskie - położone na południowy wschód od Skoków; niewielki zbiornik o słabo rozwiniętej linii brzegowej, otoczony ze wszystkich stron lasem; jezioro nie jest użytkowane rekreacyjnie.

Większość brzegów jezior jest jednak trudno dostępna bądź niedostępna. Gmina Skoki nie jest właścicielem terenów wzdłuż linii brzegowych (z wyjątkiem Jeziora Włókna), co utrudnia tworzenie ogólnodostępnych terenów rekreacyjnych.

Flora i fauna

Według klasyfikacji przyrodniczo - leśnej, teren gminy Skoki zaliczany jest do III Krainy Wielkopolsko - Pomorskiej, VII Dzielnicy Niziny Wielkopolsko - Kujawskiej. Kraina ta zajmuje zachodnią część Pasa Wielkich Dolin. Lasy gminy Skoki, z punktu widzenia przydatności rekreacyjnej, zostały podzielone na:

- lasy atrakcyjne dla wypoczynku, rekreacji i turystyki - lasy leśnictw: Długa Goślina i Brzeźno - wokół jezior: Włókna, Brzeźno, Maciejak, Rościno;

- lasy przydatne dla wypoczynku - lasy leśnictwa Antoniewo;
- lasy nieprzydatne do wypoczynku - są to lasy powstałe w wyniku zalesień, lasy o niskich klasach wiekowych, osłabionych drzewostanach; występują na terenie leśnictwa: Chociszewo, Stawiany, Miączynek, Dąbrówka, częściowo Długa Goślina.

Przez obszar gminy Skoki przebiegają wschodnie granice naturalnego występowania buku, jaworu i brekiny. Na obszarze gminy występują liczne stare drzewostany, niektóre liczące nawet ponad 150 lat. Szczególną rolę w świecie roślin odgrywają zbiorowiska łąkowe, torfowe i szuwarowe w dolinach rzek oraz roślinność przywodna jezior. Uzupełnieniem wymienionych zespołów roślinności naturalnej są: urządzona roślinność parków, cmentarzy, ogrodów działkowych oraz liczne zadrzewienia przywodne, śródpolne i przydrożne.

Świat zwierzęcy gminy Skoki jest typowy dla równinnych obszarów kraju. Zwarte kompleksy leśne umożliwiają swobodne przemieszczanie się zwierzyny, a łąki, znajdujące się w dolinach rzecznych, tworzą doskonałe warunki życia dla ptactwa, owadów i drobnych gryzoni. Występujące w lasach gatunki zwierzyny grubej są reprezentowane przez: sarny, jelenie, daniela i dziki. Ze zwierzyny drobnej można natomiast wymienić: lisy, zające, borsuki i kuny. Spośród innych ssaków najczęściej spotykane są: królik, jeź, ryjówka, kret, nietoperz. W dorzeczach rzek występują także wydry oraz bobry.

Urozmaiconą i licznie reprezentowaną grupę stanowią także ptaki. Na polach oraz w dolinach rzecznych spotkać można: bażanty, kuropatwy, bociany białe i czarne, żurawie, łabędzie nieme, czajki, słowiki rdzawe i szare, gęsi, kaczki, krogulce, orły bieliki, orliki, rybołowy, kruki i inne.

Gady reprezentowane są przez: jaszczurkę zwiną, padalce i zaskrońce. Spośród płazów natomiast wskazać można: żaby, ropuchy, traszkę grzebieniastą i zwyczajną, rzekotki, kumaki. Najlicniejszą grupą w świecie fauny są jednak owady m.in.: paź królowej, paź żeglarz, biegacz skórzasty, biegacz leśny, biegacz ogrodowy, koziorożec dębosz, rohatyniec nosorożec, modliszka. Fauna ryb ogranicza się do gatunków pospolitych i w dużej mierze kształtowana jest przez działalność człowieka.

Formy ochrony przyrody

Na terenie części gminy Skoki znajduje się Park Krajobrazowy "Puszcza Zielonka" utworzony 20 września 1993 r. Ponadto Wojewoda Wielkopolski ustanowił plan ochrony Parku, w którym zapisano, że celem ochrony parku jest zachowanie kompleksu leśnego o dużych wartościach przyrodniczych, krajobrazowych i naukowo-dydaktycznych.

Na terenie Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka obowiązują liczne, charakterystyczne dla terenów chronionych, zakazy. Powierzchnia Parku Krajobrazowego "Puszcza Zielonka" na terenie gminy Skoki wynosi 1 093,49 ha, co stanowi 5,5% ogólnej powierzchni gminy oraz 9,1% całkowitej powierzchni Parku.

W bezpośrednim sąsiedztwie gminy Skoki występuje obszar chronionego krajobrazu "Dolina Wełny i Rynna Gałaniecko - Wagrowiecka", wyznaczony 31 maja 1989 r.

Kolejną formą ochrony przyrody występującą na terenie gminy Skoki są dwa użytki ekologiczne (Uroczysko Pomarzanki oraz Uroczysko Smolarki) utworzone przez Radę Miejską Gminy Skoki. Ustanowione użytki ekologiczne z gospodarczego punktu widzenia stanowią nieużytki produkcyjne, z przyrodniczego natomiast, są cennymi obiektami ze względu na bagienny charakter (są to m. in. miejsca lęgowe ptactwa wodnego, ostoja drobnej fauny i dzikiej zwierzyny leśnej).

Na terenie gminy znajdują się także liczne pomniki przyrody.

1.5 Ludność

Jak wynika z danych Głównego Urzędu Statystycznego, liczba ludności w gminie Skoki w ostatnich latach charakteryzuje się tendencją wzrostową. W roku 2013 gminę zamieszkiwało o 330 osób więcej niż w roku 2009 (wzrost o 3,69%). Systematycznym wzrostem liczby ludności odznaczają się zarówno obszary wiejskie jak i miasto Skoki (wzrost liczby ludności na obszarze wiejskim w roku 2013 w stosunku do roku 2009 wyniósł 3,15%, natomiast na obszarze miejskim – 4,36%). Tendencją wzrostową odznaczają się także obydwie grupy ludności w podziale według płci (wzrost liczby kobiet w roku w gminie w 2013 w stosunku do roku 2009 wyniósł 3,35%, natomiast mężczyzn – 4,02%). Gęstość zaludnienia na terenie gminy w 2013 roku wyniosła 47 os./km². Dane dotyczące kształtowania się liczby ludności w gminie Skoki w latach 2009 – 2013 ze względu na płeć zarówno na obszarze wiejskim jak i miejskim zaprezentowano w poniższej tabeli.

Analizując strukturę ludności gminy Skoki według wieku należy zauważyć proces starzenia się społeczeństwa. Jak pokazują dane Głównego Urzędu Statystycznego, zaprezentowane w poniższej tabeli, od roku 2010 maleje liczba osób do 19 roku życia, natomiast znacząco wzrasta liczba osób w wieku 60 lat i starszych. Liczebność tej grupy ludności w gminie Skoki zwiększyła się w roku 2013 aż o 16,58% w stosunku do stanu z roku 2009.

Tabela 1. Liczba ludności w gminie Skoki wg płci w latach 2009 - 2013

	Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013
Liczba ludności na obszarze wiejskim	Liczba ludności ogółem	4 981	5 036	5 084	5 089	5 138
	Kobiety	2 453	2 461	2 479	2 494	2 500
	Mężczyźni	2 528	2 575	2 605	2 595	2 638
Liczba ludności na obszarze miejskim	Liczba ludności ogółem	3 972	4 029	4 064	4 146	4 145
	Kobiety	2 019	2 047	2 063	2 123	2 122
	Mężczyźni	1 953	1 982	2 001	2 023	2 023
Liczba ludności na terenie gminy	Liczba ludności ogółem	8 953	9 065	9 148	9 235	9 283
	Kobiety	4 472	4 508	4 542	4 617	4 622
	Mężczyźni	4 481	4 557	4 606	4 618	4 661

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

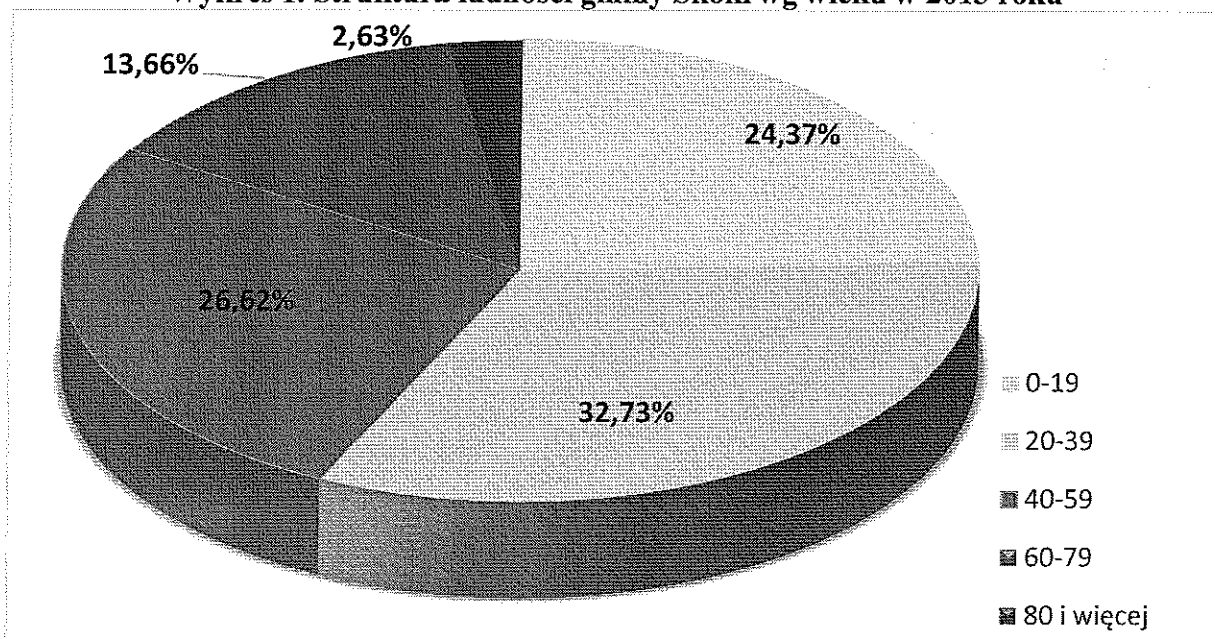
Sześćdziesięciolatkowie oraz osoby starsze stanowili w 2013 roku ponad 16% ogółu społeczności. Jeśli w kolejnych latach utrzyma się tendencja z lat ubiegłych, na co wskazują prognozy, udział tej grupy wiekowej w ogólnej liczbie mieszkańców gminy Skoki będzie się szybko powiększał. Dane dotyczące liczby osób zamieszkujących gminę Skoki według kategorii wiekowych w latach 2009 - 2013 zaprezentowano w poniższej tabeli. Dodatkowo, na wykresie przedstawiono strukturę ludności według wieku w 2013 roku.

Tabela 2. Ludność gminy Skoki wg wieku w latach 2009 - 2013

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013
0 - 19	2 258	2 346	2 314	2 300	2 262
20 - 39	2 972	2 928	2 982	3 008	3 038
40 - 59	2 426	2 450	2 455	2 478	2 471
60 - 79	1 092	1 122	1 165	1 209	1 268
80 i więcej	205	219	232	240	244

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Wykres 1. Struktura ludności gminy Skoki wg wieku w 2013 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Na zwiększającą się liczbę ludności gminy Skoki na przestrzeni lat ubiegłych, wpływ ma między innymi utrzymujący się dodatni przyrost naturalny. W każdym roku w okresie lat 2009 – 2013 liczba urodzeń przewyższała łączną ilość zgonów. Przyrost naturalny w analizowanym okresie zamykał się w przedziale 21 - 50 osób. Biorąc pod uwagę ogólnokrajowe tendencje w tym zakresie w ostatnim czasie, należy uznać ten stan rzeczy za bardzo korzystny.

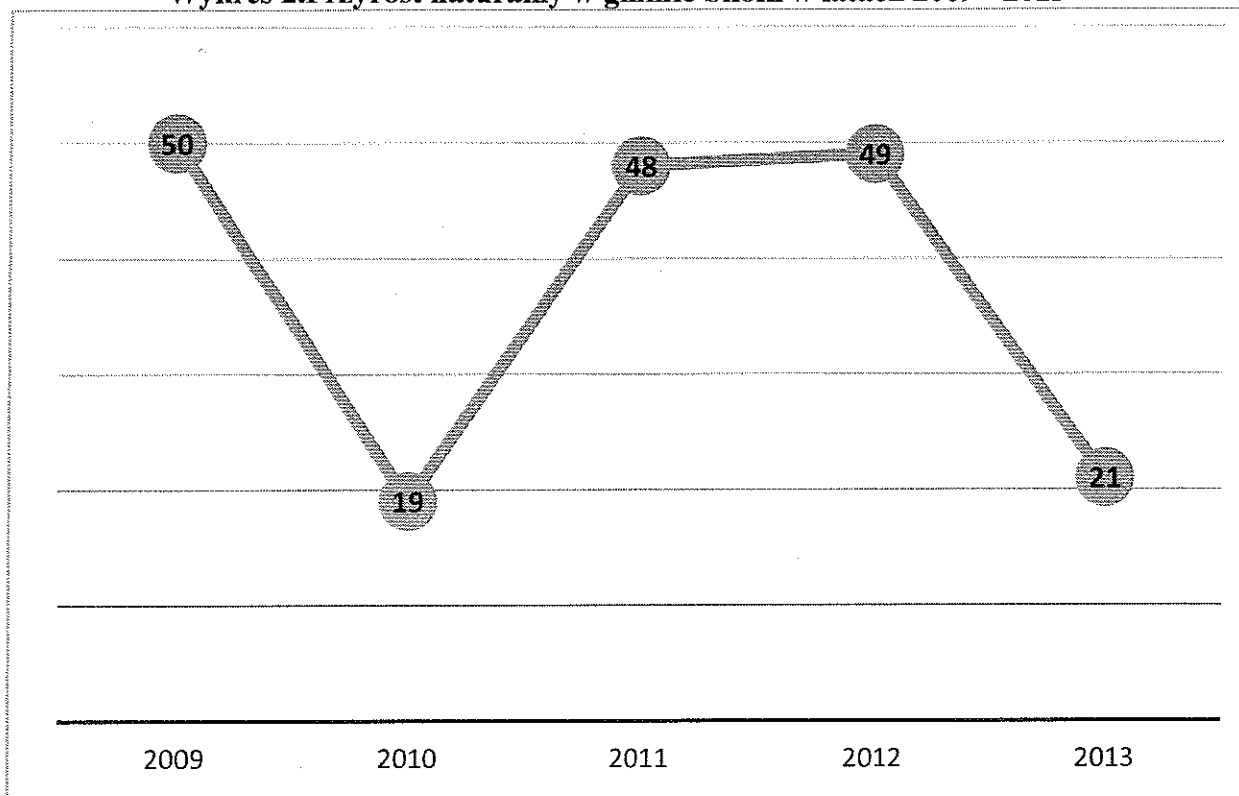
Tabela 3. Ruch naturalny mieszkańców gminy Skoki wg płci w latach 2009 - 2013

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013
Urodzenia żywe					
Ogółem	115	102	119	108	113
Mężczyźni	66	55	55	48	53
Kobiety	49	47	64	60	60
Zgony ogółem					
Ogółem	65	83	71	59	92
Mężczyźni	30	46	35	36	45
Kobiety	35	37	36	23	47

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

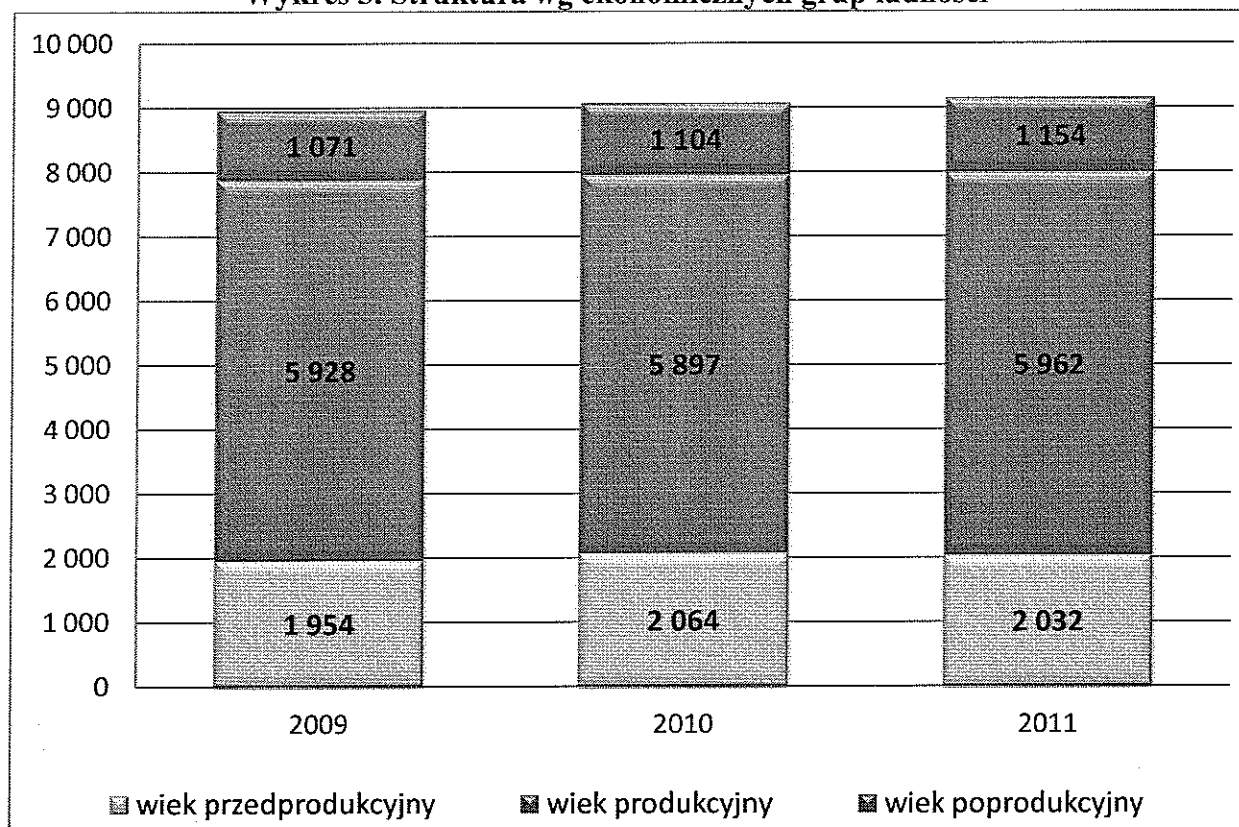

Wykres 2. Przyrost naturalny w gminie Skoki w latach 2009 - 2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Wykres 3. Struktura wg ekonomicznych grup ludności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Tabela 4. Odsetek ludności wg grup ekonomicznych (w %)

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	21,8	22,8	22,2	21,7	21,1
Ludność w wieku produkcyjnym	66,2	65,1	65,2	65,2	65,3
Ludność w wieku poprodukcyjnym	12,0	12,2	12,6	13,2	13,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W okresie objętym badaniem zauważa się zjawisko polegające na stopniowym spadku liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, na rzecz grupy osób w wieku poprodukcyjnym.

1.6 Zasoby kulturowe

Na terenie gminy Skoki znajdują się liczne obiekty wpisane do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego, w tym zespoły dworskie, zespoły pałacowe, kościoły i in.

W prowadzonej Gminnej ewidencji zabytków Miasta i Gminy Skoki ujęto 138 obiektów². W rejestrze tym przeważają wpisy zabudowy mieszkaniowej (ponad 70 obiektów), niemniej można wyróżnić także: zespoły folwarczne, zespoły dworskie i pałacowe, zespoły kościołów, obiekty użyteczności publicznej (szkoły, leśniczówki, poczta), obiekty gospodarcze i przemysłowe (młyn, dworce kolejowe z zespołami budynków, spichlerze), parki, cmentarze.

Ustalona strefa ochrony konserwatorskiej miasta Skoki w celu ochrony układu urbanistycznego, obejmuje obszar ciągnący się od zachodu i częściowo od północy korytarzem rzeki Małej Welny, łącznie ze wzgórzem, na którym znajduje się kościół ewangelicki pw. Apostołów Piotra i Pawła. Z kolei od południa granicą strefy jest rów u podnóża wzniesienia, a od zachodu zabudowa ul. Ciastowicza łącznie z założeniem pałacowo – parkowym. Ponadto w Skokach objęto ochroną konserwatorską dwa cmentarze oraz pojedyncze budynki przy ulicach: Poznańskiej, Rogozińskiej, Rościńskiej i Rakojedzkiej.

Fakt wpisania danego obiektu do rejestru zabytków skutkuje jego szczególną ochroną. Ze względu na niezadowalający stan wielu zabytków konieczne jest podejmowanie określonych działań. Wiele zabytkowych domów mieszkalnych znajduje się w złym stanie technicznym, który spowodowany jest głównie brakiem bieżących napraw i remontów.

²Wskazanych przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

2. Infrastruktura techniczna i społeczna

Wytworzona w obrębie gminy infrastruktura techniczna i społeczna służy lokalnej społeczności i bezpośrednio wpływa na jej rozwój.

2.1 Infrastruktura techniczna

Infrastruktura drogowa i kolejowa

Transport pasażerski i towarowy w gminie Skoki skoncentrowany jest głównie na komunikacji samochodowej.

Układ powiązań drogowych w gminie tworzą:

- a) drogi wojewódzkie:
 - nr 196 relacji Poznań – Wagrowiec (łącząca gminę Skoki z Poznaniem);
 - nr 197 relacji Sława Wielkopolska – Gniezno (połączenie z Gnieznem, a następnie z drogami krajowymi nr 5 relacji: Świecie - Gniezno - Poznań - Lubawka - granica państwa oraz nr 15 relacji: Trzebnica - Gniezno - Toruń – Ostróda).
- b) drogi powiatowe (dł. 104,275 km) będące łącznikami z drogami wojewódzkimi nr 196 i 197 oraz drogami przebiegającymi w innych gminach.
- c) drogi gminne łączące przeważnie siedliska ludności oraz drogi wyższych klas, spełniające głównie funkcje dojazdowe.

W istniejącej na terenie gminy Skoki sieci drogowej zachodzą istotne zmiany, zarówno pod względem funkcjonalnym jak i technicznym. Poprawa infrastruktury drogowej na terenie gminy stała się jednym z priorytetowych zadań realizowanych przez władze gminy. Działania te przyczyniają się do poprawy komfortu jazdy oraz bezpieczeństwa na drogach, a także sprzyjają rozwojowi gospodarczemu gminy.

Niemniej potrzeby inwestycyjne w tym zakresie są znaczne. Odzwierciedlają je m.in. coroczne plany budżetowe gminy.

Przez teren gminy Skoki przebiega niezelektryfikowana linia kolejowa nr 356 łącząca stację Poznań Wschód ze stacją Bydgoszcz Główna, obsługująca ruch pasażerski. Obecnie czynny jest jedynie wielkopolski odcinek linii między stacją Poznań Wschód a Gołańczą (kujawsko-pomorski odcinek jest nieczynny od 2004r.). Obecnie brak jest konkretnych planów zmierzających do przywrócenia ruchu pociągów pasażerskich w kierunku Bydgoszczy. Na terenie gminy znajduje się także nieczynna linia kolejowa nr 385, relacji

Skoki - Janowiec Wielkopolski oraz częściowo czynna linia towarowa nr 377, relacji: Sława Wielkopolska – Gniezno, czynna na odcinku: Rejowiec(baza paliw) - Gniezno.

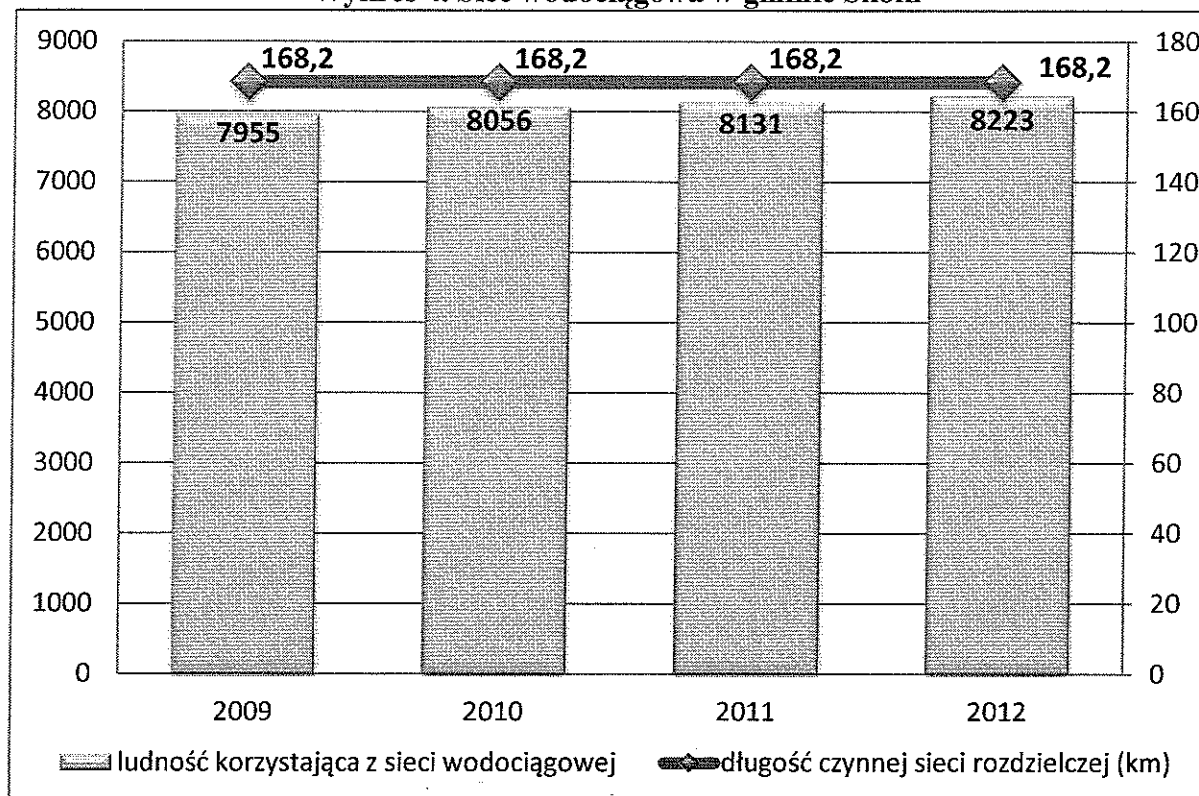
Gmina Skoki położona jest w otoczeniu aglomeracji poznańskiej (niecałe 40 km), która należy do największych węzłów komunikacyjnych w województwie i jednych z większych w kraju.

Wodociągi i kanalizacja

Ludność na terenie gminy Skoki zaopatrywana jest w wodę przez gminną sieć wodociagową, oraz indywidualne ujęcia wodne. Dla miejscowości Kuszewo i Kakulin woda dostarczana jest z ujęcia w Popowie Kościelnym gm. Mieścisko.

Ogólnie gminna sieć wodociagowa zaopatruje większość miejscowości położonych na terenie gminy. Stacje uzdatniania wody będące własnością samorządu znajdują się w miejscowościach: Jabłkowo, Pawłowo Skockie, Roszkowo, Roszkówko. Do zakładowych stacji uzdatniania wody należą stacje: Antoniewo, Rejowiec. W miejscowościach Nadmłyn i Niedarzyn brak jest sieci wodociagowej, stąd zaopatrzenie w wodę odbywa się z indywidualnych studni.

Wykres 4. Sieć wodociagowa w gminie Skoki

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Gmina Skoki dysponuje 168,2 km czynnej sieci rozdzielczej (wg stanu z 2012 r.), która znajduje się w różnym stanie technicznym. Modernizacji wymaga najstarsza sieć wodociągowa, w szczególności na terenie byłych zakładów PGR i w samym mieście Skoki.

Z końcem roku 2012 z sieci wodociągowej korzystało 8223 mieszkańców gminy, co stanowiło 89,04% ogółu mieszkańców.

Tabela 5. Wodociągi i kanalizacja na terenie gminy Skoki w 2012 roku

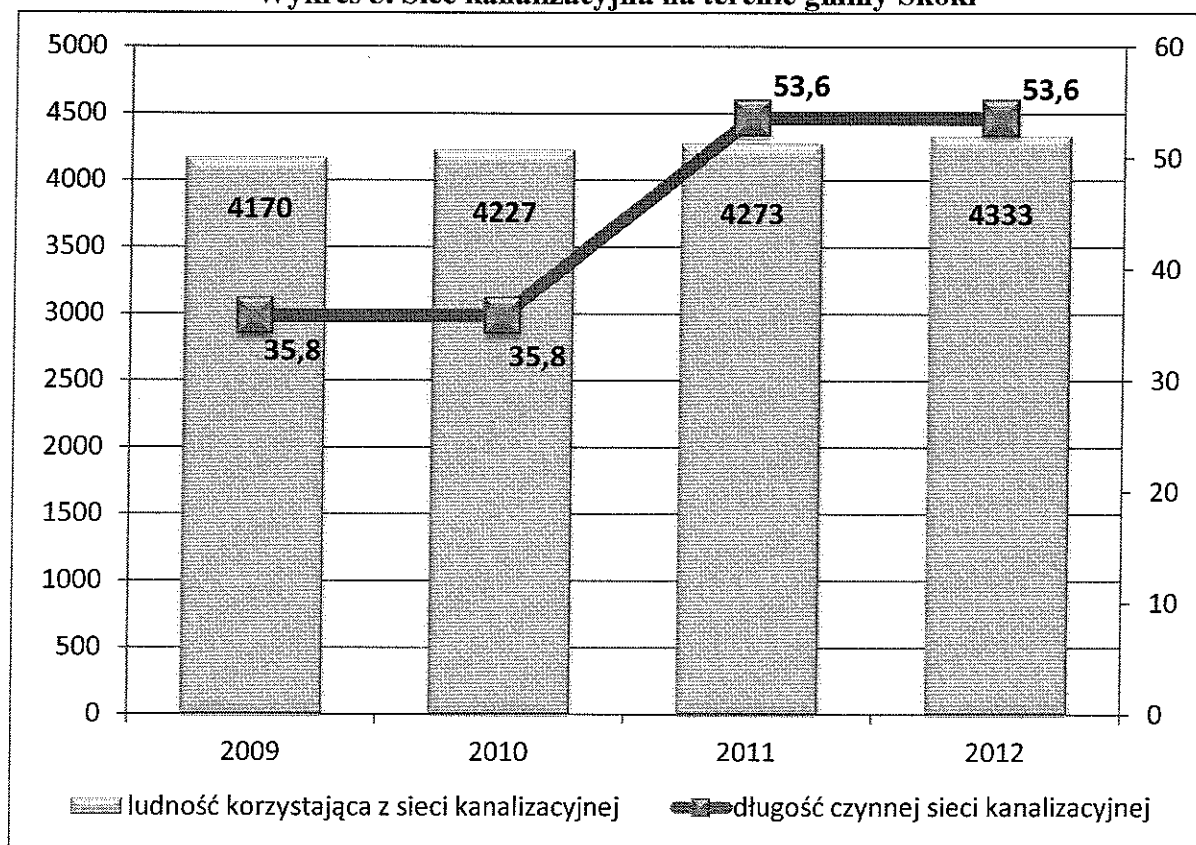
Wodociągi	
Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	168,2
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej [osoba]	8 223
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	1575
Woda dostarczona gospodarstwom domowym [dam³]	295,6
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	89,04
Kanalizacja	
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	53,6
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej [osoba]	4 333
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	866
Ścieki odprowadzone [dam³]	142
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	46,92

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w gminie Skoki wynosi 53,6 km (wg stanu z 2012 r.), a stopień skanalizowania jednostki należy uznać za niski. W 2012 r. odsetek korzystających z instalacji, w relacji do ogółu ludności, wyniósł 46,9 %.

Do terenów skanalizowanych należą przede wszystkim tereny miasta Skoki oraz miejscowości na obszarze wiejskim, tj.: Lechlin, Rakojady, Pawłowo Skockie i Stawiany. W pozostałych miejscowościach brak jest sieci kanalizacji sanitarnej. Ścieki gromadzone są w bezodpływowych zbiornikach, które trafiają do oczyszczalni w Skokach.

Wykres 5. Sieć kanalizacyjna na terenie gminy Skoki

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Na terenie gminy, oprócz oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w mieście Skoki, funkcjonują dwie oczyszczalnie zakładowe: w Rejowcu oraz Antoniewie.

Działania w zakresie kompleksowego rozwiązania gospodarki wodno-ściekowej gmina Skoki podejmuje w ramach Związku Międzygminnego Puszcza Zielonka. W fazie końcowej realizacji jest projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej, w ramach którego na terenie gminy Skoki wybudowana zostanie sieć kanalizacyjna z przyłączami o łącznej długości przeszło 40 km. Po zakończeniu realizacji projektu wszystkie ścieki z terenu gminy Skoki skierowane zostaną do oczyszczalni ścieków w Szlachęcinie (gmina Czerwonak), natomiast oczyszczalnia ścieków w Skokach wyłączona zostanie z eksploatacji.

Sieć gazowa

Przez teren gminy Skoki, na długości 9,2 km, przebiega trasa tranzytowego gazociągu wysokiego ciśnienia wraz z kablem światłowodowym relacji Jamał - Europa Zachodnia (ułożony na głębokości od 1,1 do 1,5 metra). Sieć gazowa obejmuje cały obszar miasta Skoki. Na terenach wiejskich gminy, z wyłączeniem miejscowości Potrzebanowo, nie ma sieci gazowej.

Gospodarka odpadami komunalnymi

Znowelizowana ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dniem 1 lipca 2013 r. zrewolucjonizowała dotychczasowy system gospodarki odpadami komunalnymi. Wprowadzone zapisy dostosowują polską gospodarkę odpadami komunalnymi do wymogów Unii Europejskiej. Zasadniczym celem wprowadzonych zmian było zwiększenie rozmiarów recyklingu i odzysku odpadów selektywnie zebranych oraz zmniejszenie masy odpadów biodegradowalnych kierowanych do składowania. Zgodnie ze znowelizowaną ustawą z dniem 1 lipca 2013 r. obowiązek gospodarowania odpadami komunalnymi należy do zadań własnych gminy Skoki. Docelowo odpady z terenu gminy kierowane będą do regionalnej instalacji przetwarzania odpadów - Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Kopaszynie (budowa na ukończeniu), którego gmina Skoki jest udziałowcem. Dodatkowo w mieście Skoki zlokalizowany jest punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych (PSZOK).

Tabela 6. Zbiorcze zestawienie odpadów gminy Skoki w latach 2009-2012

2009	2010	2011	2012
Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku ogółem (t)			
897,30	1025,10	1134,35	1137,14
Odpady pochodzące z gospodarstw domowych (t)			
751,10	818,95	847,64	838,71
Odpady z gospodarstw domowych przypadające na jednego mieszkańca (kg)			
84,6	90,7	92,9	91,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Analizując dane (według GUS) z lat 2009-2012 należy stwierdzić, że ilość wytwarzanych odpadów na terenie gminy sukcesywnie rośnie. Do 2011 r. obserwuje się wzrost ilości odpadów pochodzących z gospodarstw domowych oraz odpadów z gospodarstw domowych przypadających na jednego mieszkańca, niemniej w 2012 r. następuje niewielki spadek tych wskaźników.

Gmina Skoki wdraża program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest. O dofinansowanie odbioru, transportu i utylizacji wyrobów zawierających azbest mogą ubiegać się osoby fizyczne, wspólnoty mieszkaniowe, jednostki i zakłady budżetowe.

Ciepłownictwo

Na terenie gminy Skoki brak jest zorganizowanego systemu ciepłowniczego. Działają tu większe kotłownie dla potrzeb centralnego ogrzewania w obiektach użyteczności publicznej i obiektach produkcyjno-usługowych oraz piece c.o. w indywidualnych gospodarstwach domowych. Dominują kotły na paliwa węglowe.

Struktura zużycia paliw ulega stopniowym korzystnym zmianom. Ograniczane jest zużycie węgla na rzecz przyjaznych środowisku nośników energii, m.in. biomasy, oleju opałowego, instalacji solarnych.

Energetyka

Dostawa energii energetycznej na obszarze gminy Skoki odbywa się liniami napowietrznymi na poziomie średniego napięcia 15 kV. Linie lokalne tej sieci w wielu przypadkach wymagają modernizacji. Projektowany jest przebieg dwóch linii przesyłowych wysokiego napięcia 400 kV i 110 kV.³

Na terenie gminy, w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wskazano teren o powierzchni 2 ha przeznaczony pod lokalizację farm wiatrowych.

Telekomunikacja

Obszar gminy Skoki objęty jest zasięgiem telefonii stacjonarnej i komórkowej. Usługi telekomunikacyjne (również w zakresie Internetu) realizowane są przez różne podmioty, m.in. Orange, Play, T-Mobile, Plus.

Na terenie gminy realizowane są projekty związane z budowaniem społeczeństwa informacyjnego i przeciwdziałaniem wykluczeniu cyfrowemu. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom społeczeństwa informacyjnego zrealizowano projekt bezprzewodowej sieci WiFi. Każdy z mieszkańców może podłączyć się do sieci bez dodatkowych opłat. Teoretyczny zasięg anteny wynosi 4 km od budynku Urzędu Miasta i Gminy w Skokach, na którym zamontowano wieżę przekaźnikową. Stacja bazowa jest w stanie obsłużyć około 200 użytkowników. Sieć WiFi dostępna jest także w miejscowościach Potranowo, Roszkowo i Lechlin. Celem darmowej sieci WiFi jest rozpowszechnianie dostępu do wiedzy, e-administracja, e-bankowość.

³ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Skoki.

2.2 Infrastruktura społeczna

Szkolnictwo

Gmina Skoki jako jednostka samorządu terytorialnego jest organem prowadzącym dla 2 publicznych szkół oraz 1 placówki przedszkolnej. Z kolei Stowarzyszenie Edukacyjne TĘCZA jest organem prowadzącym dla Szkoły Podstawowej w Jabłkowie z punktami filialnymi w Rejowcu, Lechlinie i w Pawłowie Skockim, przy którym utworzony został Oddział dla Dzieci Niepełnosprawnych.

Stowarzyszenie prowadzi też Przedszkole Publiczne „Tęczowa Łąka” z oddziałami w Łosińcu i Rejowcu. Na terenie gminy edukację przedszkolną zapewnia również jedna jednostka niepubliczna, tj. Niepubliczne Przedszkole Artystyczne w Potrzeńcu.

Tabela 7. Wykaz placówek oświatowych na terenie gminy Skoki

Placówki oświatowe
Przedszkole Samorządowe im. Kubusia Puchatka w Skokach
Przedszkole Publiczne „Tęczowa Łąka” w Jabłkowie
Niepubliczne Przedszkole Artystyczne w Potrzeńcu
Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Skokach
Szkoła Podstawowa w Jabłkowie
Gimnazjum Nr 1 im. Polskich Olimpijczyków w Skokach
Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy im. Janusza Korczaka w Antoniewie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie www.ko.poznan.pl

Analizując dane statystyczne za lata 2009 – 2012 należy stwierdzić, że liczba dzieci objętych opieką w zakresie wychowania przedszkolnego wykazuje tendencje wzrostowe, poza rokiem 2010, w którym odnotowano niewielki spadek. Niemniej odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku od 3 - 6 lat był najwyższy w 2009 r. i wynosił 74,2 %. Rok 2010 przyniósł spadek tej wartości o 8,8 %. Niemniej w kolejnych latach nastąpił jej stopniowy wzrost przyjmując w 2012 r. wartość 73,4 %.

Liczba uczniów w szkołach podstawowych utrzymuje się na porównywalnym poziomie. Z kolei liczba uczniów w gimnazjum od 2009 r. spadała, zaś w 2012 r. wartość ta nieznacznie wzrosła, bo o 1,47 % w stosunku do poprzedniego roku.

Tabela 8. Liczba uczniów i absolwentów w placówkach oświatowych na terenie gminy Skoki

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012
Przedszkola				
Dzieci	311	295	322	350
Oddziały przedszkolne				
Dzieci	0	0	26	0
Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku od 3-6 lat (%)	74,2	65,4	71,5	73,4
Szkoły podstawowe				
Uczniowie	601	599	615	623
Absolwenci	114	104	62	92
Gimnazja				
Uczniowie	474	450	409	415
Absolwenci	142	172	168	137
Szkoły policealne dla dorosłych				
Uczniowie	18	10	0	-
Absolwenci	2	14	4	-
Ponadgimnazjalne technika uzupełniające dla dorosłych				
Uczniowie	52	42	0	-
Absolwenci	11	13	13	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Wskaźnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych w 2012 r. wynosił 98,89 %, a dla gimnazjum 133,87 %. W przypadku szkół podstawowych współczynnik ten był niższy niż dla powiatu wągrowieckiego (99,15 %), województwa wielkopolskiego (100,86 %) i kraju (99,15 %), z kolei dla gimnazjów był zdecydowanie wyższy niż dla powiatu (105,14 %), województwa (102,21 %) oraz kraju (99,71 %).

W 2012 r. szkoły na terenie gminy posiadały łącznie 10 pracowników komputerowych, w których znajdowało się 205 komputerów (100 % podłączonych do Internetu), z tego 108 w szkołach podstawowych, a 96 w gimnazjach.

Tabela 9. Komputeryzacja szkół w gminie Skoki latach 2009 -2012

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012
Komputery w szkole				
Ogółem	180	209	202	205
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży	113	111	105	108
Gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	42	73	69	69
Gimnazja dla dzieci i młodzieży specjalne	25	25	27	27
Komputery z dostępem do Internetu				
Ogółem	164	196	202	205
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży	97	99	105	108
Gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	42	72	69	69
Gimnazja dla dzieci i młodzieży specjalne	25	25	27	27
Pracownie komputerowe				
Ogółem	11	10	10	10
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży	6	5	5	5
Gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	2	2	2	2
Gimnazja dla dzieci i młodzieży specjalne	3	3	3	3
Uczniowie przypadający na 1 komputer				
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży	7,51	7,30	7,63	7,57
Gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych	11,03	6,94	5,38	5,29

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Sytuacja w zakresie wyposażenia szkół w komputery na przestrzeni analizowanych lat nie ulegała znaczącym zmianom. Liczba dzieci przypadająca na 1 komputer przeznaczony do użytku uczniów wypada korzystnie zarówno na tle powiatu jak i województwa, których wskaźniki przyjmują znacznie wyższe wartości niż w gminie.

Tabela 10. Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów w gminie Skoki na tle powiatu i województwa

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży bez specjalnych				
Wielkopolskie	12,15	11,36	10,90	10,21
Powiat wągrowiecki	11,69	11,48	10,03	9,41
Gm. Skoki	7,51	7,30	7,65	7,57
Gimnazja dla dzieci i młodzieży bez specjalnych				
Wielkopolskie	12,44	10,58	11,43	10,16
Powiat wągrowiecki	11,87	11,86	11,87	11,27
Gm. Skoki	6,94	5,38	6,94	5,29

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Osiągnięty w 2013 r. przez uczniów szkół podstawowych na terenie gminy Skoki średni wynik sprawdzianu na poziomie 21,99 % jest niższy od średniego wyniku uzyskanego w skali powiatu (22,29) i województwa (23,37).

Także średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego osiągnięte przez uczniów gimnazjum działającego na terenie gminy Skoki plasują się poniżej średnich uzyskiwanych w powiecie i województwie. Jedynie w zakresie języka angielskiego wynik sprawdzianu jest wyższy od średniej powiatowej, lecz niższy do średniej wojewódzkiej.

Tabela 11. Wyniki sprawdzianu na zakończenie gimnazjum w gminie Skoki w porównaniu z średnią powiatu i województwa w 2013 r.

Wyszczególnienie	Wynik średni w %					
	historia, wos	język polski	przedmioty przyrodnicze	matematyka	język angielski	język niemiecki
Gm. Skoki	49,97	51,84	51,77	36,73	55,13	37,65
Powiat Wągrowiecki	52,22	54,94	54,63	44,17	53,69	53,53
Wielkopolskie	56,56	59,99	58,18	47,52	61,82	57,33

Źródło: OKE w Poznaniu (www.oke.poznań.pl)

Na terenie gminy Skoki brak jest szkół ponadgimnazjalnych dla młodzieży. Gmina położona jest w otoczeniu aglomeracji poznańskiej, w której znajdują się liczne szkoły

zawodowe, szkoły średnie, policealne oraz wyższe – publiczne i prywatne, uniwersytety i politechnika.

Śłużba zdrowia

Opieka zdrowotna na terenie gminy Skoki realizowana jest przez:

- „Falko” Przychodnia Medycyny Rodzinnej Marcin Sokół w Skokach;
- Zespół Gabinetów Lekarza Rodzinnego i Lekarzy Specjalistów „Hipokrates” w Skokach;
- Prywatne gabinety stomatologiczne.

Pomoc społeczna

Do podstawowych płaszczyzn działalności gminy należy pomoc społeczna. Traktowana jest ona jako mechanizm przeciwdziałania patologiom, a także umożliwiający pobudzenie aktywności zawodowej mieszkańców.

Tabela 12. Forma wsparcia udzielonego przez Ośrodek Pomocy Społecznej

Forma pomocy	2009	2010	2011	2012
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie				
pieniężne	604	566	645	684
rzeczowe	326	324	322	339
schronienie	0	0	0	0
usługi opiekuńcze	17	15	19	23
specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0	0	0
Liczba rodzin				
praca socjalna	1225	1165	1121	1157
poradnictwo specjalistyczne	0	0	0	0

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

W latach 2009 – 2012 zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej w gminie Skoki wykazywało tendencję wzrostową. Z pomocy środowiskowej corocznie korzysta ponad

600 rodzin. Wykonywana przez Ośrodek praca socjalna⁴ skierowana jest do ponad 1100 rodzin.

Tabela 13. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie Skoki

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinie		
	2010	2011	2012	2010	2011	2012
Ubóstwo	1	2	2	3	2	2
Sieroctwo	1	1	2	4	4	9
Bezdomność	4	6	6	4	12	11
Potrzeba ochrony macierzyństwa	27	28	29	119	119	134
Bezrobocie	173	184	201	621	653	710
Niepelnosprawność	79	92	109	237	282	296
Długotrwała lub ciężka choroba	121	162	184	330	482	508
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w tym:	53	101	112	215	418	444
- rodziny wielodzietne	5	24	19	37	149	120
Przemoc w rodzinie	5	4	3	15	13	18
Alkoholizm	15	18	24	39	42	56
Narkomania	0	0	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	5	7	5	5	17	18
Zdarzenie losowe	6	7	4	17	27	19
Sytuacja kryzysowa	2	1	3	3	1	16
Kłęska żywiołowa	0	0	0	0	0	0

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

⁴Rozumiana jako działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom, bez względu na posiadany dochód, we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Podstawową przyczyną, w związku z którą mieszkańcy wnioskowali o pomoc z systemu pomocy społecznej było bezrobocie, w 2012 r. aż 710 razy wskazywano na tę dysfunkcję. Kolejnymi czynnikami, które najczęściej uzasadniały przyznanie środków pomocowych, były: długotrwała choroba (508), bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych (444), niepełnosprawność (296) oraz potrzeba ochrony macierzyństwa (134). W wielu przypadkach w jednej rodzinie występuje łącznie kilka sytuacji problemowych.

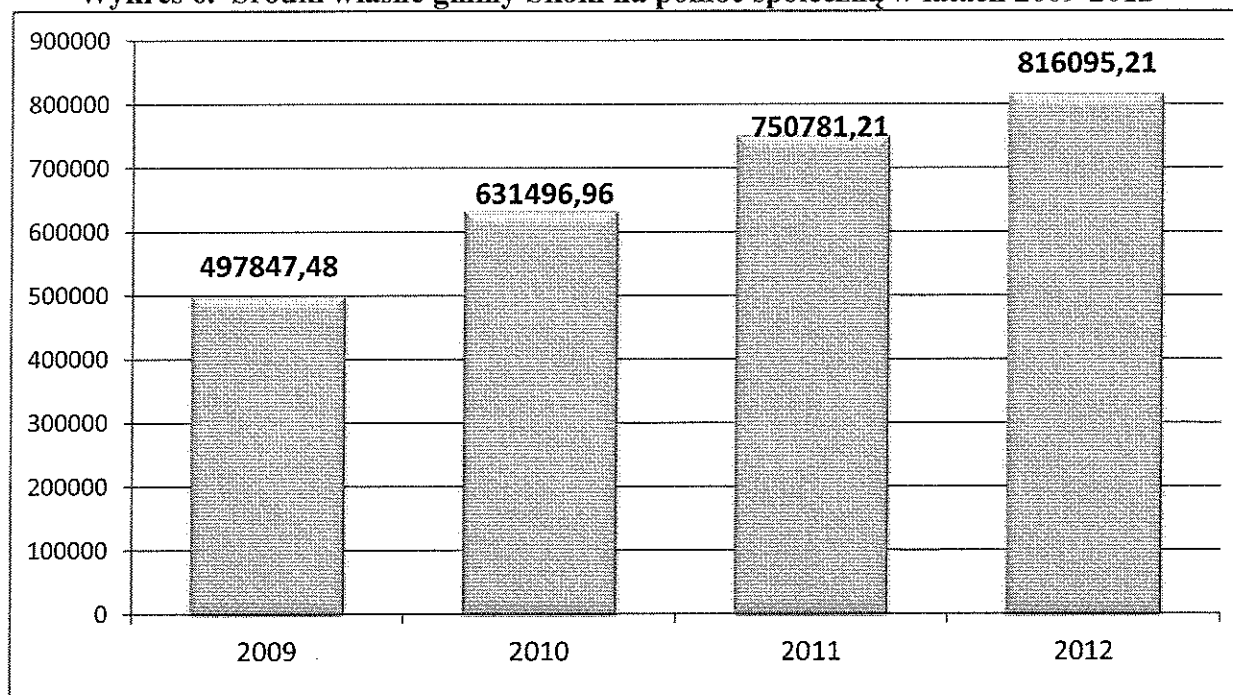
Rozwiązywane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Skokach problemy socjalne osób i rodzin przekładają się na wydatki realizowane z budżetu gminy. Koszty te systematycznie wzrastają, w 2012 r. w stosunku do 2009 r. wzrosły o 22,8 %.

Tabela 14. Wydatki gminy Skoki na zadania z zakresu pomocy społecznej

Rok budżetowy	2009	2010	2011	2012
Wydatki w Działach 852 Pomoc społeczna i 853 Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – ogółem	3780139,94	4156667,23	4471354,25	4642249,66

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Wykres 6. Środki własne gminy Skoki na pomoc społeczną w latach 2009-2012

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Wzrasta również udział środków własnych gminy w kosztach na zadania z zakresu pomocy społecznej. W 2012 r. stosunku do roku 2009 ich wartość wzrosła o 63,92 %.

Bezrobocie

Skala bezrobocia rejestrowanego i jego cechy świadczą niewątpliwie o sytuacji społeczno-gospodarczej i ekonomicznych warunkach życia mieszkańców.

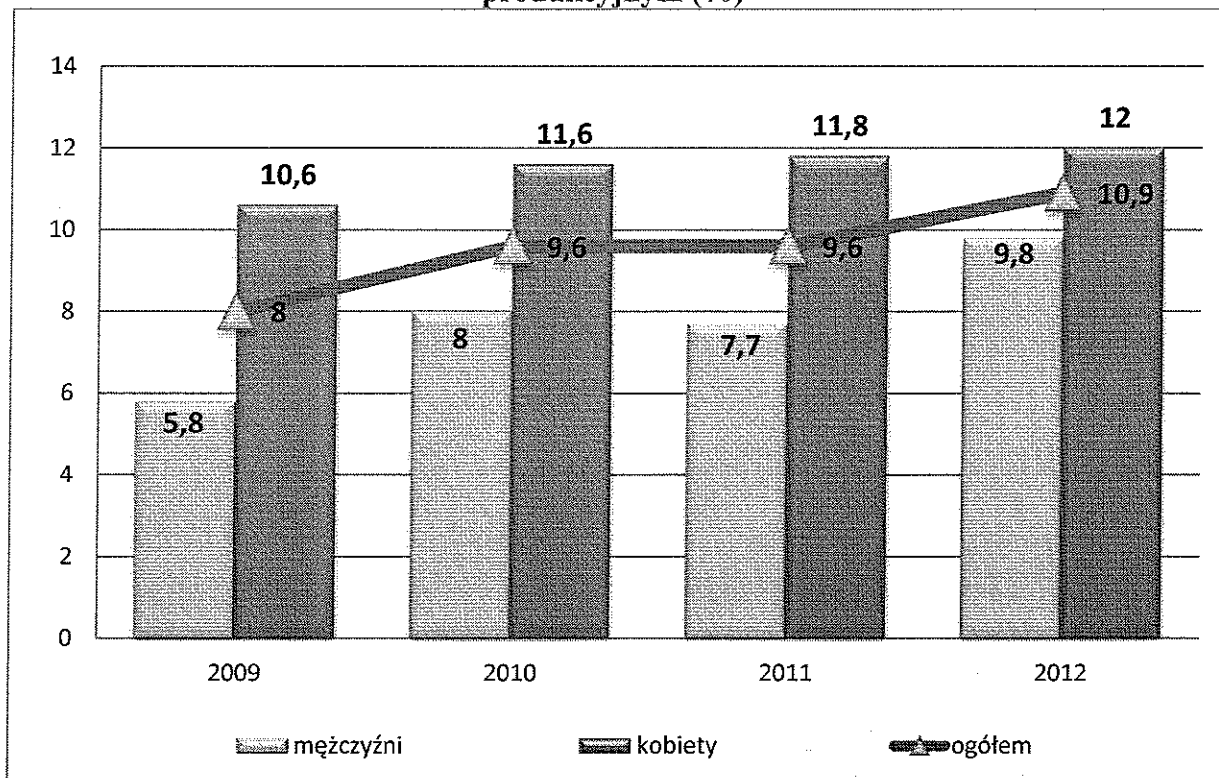
Według danych GUS, na koniec 2009 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wągrowcu było zarejestrowanych 476 bezrobotnych z terenu gminy Skoki. W kolejnych latach liczba ta sukcesywnie wzrastała, osiągając w 2012 r. wartość 653.

Tabela 15. Bezrobotni zarejestrowani wg płci (stan na grudzień każdego roku)

Bezrobotni zarejestrowani wg płci	2009	2010	2011	2012
Bezrobotni ogółem	476	569	570	653
Mężczyźni	184	253	246	318
Kobiety	292	316	324	335

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Wykres 7. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Od 2009 r. tendencje zwyżkowe wykazuje także udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym, w 2012 r. w stosunku do 2009 r. udział ten wzrósł o 2,9 %. Wielkości te kształtowały się (w tych latach) odpowiednio 8,0 % i 10,9 %.

Tabela 16. Bezrobocie w gminie Skoki na tle powiatu węgrowskiego

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych - stan na 31.12.2013 r.	Bezrobotni długotrwale	Liczba mieszkańców
Ogółem	5185	2964	69837
m. Wągrowiec	1730	958	25178
gm. Wągrowiec	956	561	12059
gm. Wapno	285	178	3096
gm. Damasławek	397	239	5600
m. i gm. Gołańcz	747	453	8538
m. i gm. Skoki	626	344	9283
gm. Mieścisko	444	231	6074

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP i GUS.

Analizując powyższe dane należy stwierdzić, że w 2013 r. gmina Skoki była trzecim samorządem w powiecie węgrowskim pod względem liczby mieszkańców. Zajmowała również trzecie miejsce pod względem liczby bezrobotnych, czwarte, jeśli chodzi o liczbę długotrwale bezrobotnych.

Kultura i sport

Cała działalność kulturalna gminy Skoki skupiona jest wokół Biblioteki Publicznej im. Eugeniusza Paukszy, Biblioteka, która jest samorządową instytucją kultury i prowadzi swoją działalność w jednym z najnowocześniejszych zaprojektowanych i wyposażonych budynków bibliotecznych w kraju. Biblioteka oprócz nowoczesnej części bibliotecznej dysponuje specjalistycznymi salami: plastyczną, muzyczną, językową i naukową.

Biblioteka jest inicjatorem i organizatorem cyklicznych imprez masowych oraz tych o charakterze kameralnym. Do corocznych wydarzeń organizowanych przez tę placówkę należą m.in.: Dni Gminy i Miasta Skoki, Dożynki, Mikołajki, Dzień Kobiet, koncerty muzyki poważnej i rozrywkowej, festiwale, spotkania kabaretowe, finały Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. W bibliotece odbywają się: spotkania autorskie, wystawy, lekcje

biblioteczne i pogadanki. Pod opieką instruktorów wszyscy chętni pracują w sekcjach, kołach zainteresowań i zespołach artystycznych. Misja Biblioteki to bycie instytucją potrzebną i przyjazną lokalnej społeczności, wspieranie ogólnego rozwoju dzieci, przyczynianie się do podnoszenia jakości życia ludzi w każdym wieku. Biblioteka odpowiadając na potrzeby mieszkańców pragnie realizować je przy wykorzystaniu nowoczesnych narzędzi technologicznych, w komfortowych warunkach i serdecznej atmosferze.

W 2013 roku Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Skokach złożyła wniosek na zadanie: Budowa i wyposażenie Biblioteki Publicznej w Skokach w ramach rozbudowy budynku gimnazjum, który został rozpatrzony pozytywnie i otrzymał ostateczną akceptację Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego na kwotę: 1 617 883,66 zł. Warunkiem przyznania pieniędzy było zapewnienie powstania nowoczesnej, multimedialnej Biblioteki i podjęcie działań promujących czytelnictwo oraz spełnienie kryteriów certyfikatu Biblioteka + przez Bibliotekę Publiczną Miasta i Gminy w Skokach.

Wiodącą rolę w działalności na rzecz rozwoju i upowszechniania kultury fizycznej oraz sportu w mieście i gminie Skoki spełniają szkoły i stowarzyszenia kultury fizycznej. Na terenie gminy istnieją doskonałe warunki do organizacji letnich obozów sportowych. Zainteresowani mogą korzystać z nowoczesnej pełnowymiarowej hali widowiskowo-sportowej przy Gimnazjum w Skokach oraz z przyległego kompleksu boisk zewnętrznych. W obiekcie hali sportowej jest możliwość zakwaterowania ok. 100 osób.

Według statystyk GUS, na terenie miasta i gminy Skoki w 2012 r. działały trzy zaewidencjonowane kluby sportowe (Klub Sportowy „Węlna” Skoki; Uczniowski Klub Sportowy „Olimpijczyk” Skoki; Uczniowski Klub Sportowy „Skoczek”) prowadzące łącznie 12 sekcji, w których ćwiczyło 218 osób.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Współpraca Gminy Skoki z sektorem pozarządowym opiera się na uchwalanym przez Radę Miejską Gminy Skoki, rocznym Programie Współpracy Miasta i Gminy Skoki z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Działalność ta w 2013 r. obejmowała zadania własne gminy mieszczące się w sferze zadań publicznych w zakresie: wspierania i upowszechniania kultury fizycznej; ochrony i promocji zdrowia, wypoczynku dzieci i młodzieży.

Tabela 17. Wybrane organizacje pozarządowe działające w gminie Skoki

Lp.	Wyszczególnienie	Adres
1.	Klub Sportowy „Wełna”	ul. Parkowa 10, Skoki
2.	Uczniowski Klub Sportowy „Olimpijczyk”	ul. Poznańska 2, Skoki
3.	Uczniowski Klub Sportowy „Skoczek”	ul. Poznańska 21, Skoki
4.	Towarzystwo Wspierania Rodziny i Dziecka ALIA	Antoniewo 11
5.	Katolickie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Wesołe Misie”	ul. Powstańców Wielkopolskich 10, Skoki
6.	Kurkowe Bractwo Strzeleckie	ul. Wągrowiecka 4c, Skoki

Źródło: <http://bazy.ngo.pl>

Gmina powierzyła realizację swoich zadań takim organizacjom jak: Klub Sportowy „Wełna”, Uczniowski Klub Sportowy „Olimpijczyk”, Towarzystwo Wspierania Rodziny i Dziecka ALIA, Stowarzyszenie im. Ks. Jerzego Niwarda Musolfa w Wągrowcu. W zakresie ochrony przeciwpożarowej gmina powierzyła swoje zadania jednostkom ochotniczych straży pożarnych. W obrębie gminy Skoki funkcjonuje 6 jednostek OSP, w tym jedna tj. OSP Skoki funkcjonuje w ramach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

W związku z otworzeniem się wielu perspektyw i możliwościami pozyskania środków grantowych na wspieranie i aktywizowanie lokalnych społeczności na terenach wiejskich i w małych miastach poprzez projekty obywatelskie, na terenie gminy Skoki zauważa się aktywizację środowiska lokalnego. Działania te służą pobudzaniu aspiracji rozwojowych i poprawie jakości życia oraz przyczyniają się do budowania kapitału społecznego.

2.3 Podstawy gospodarcze

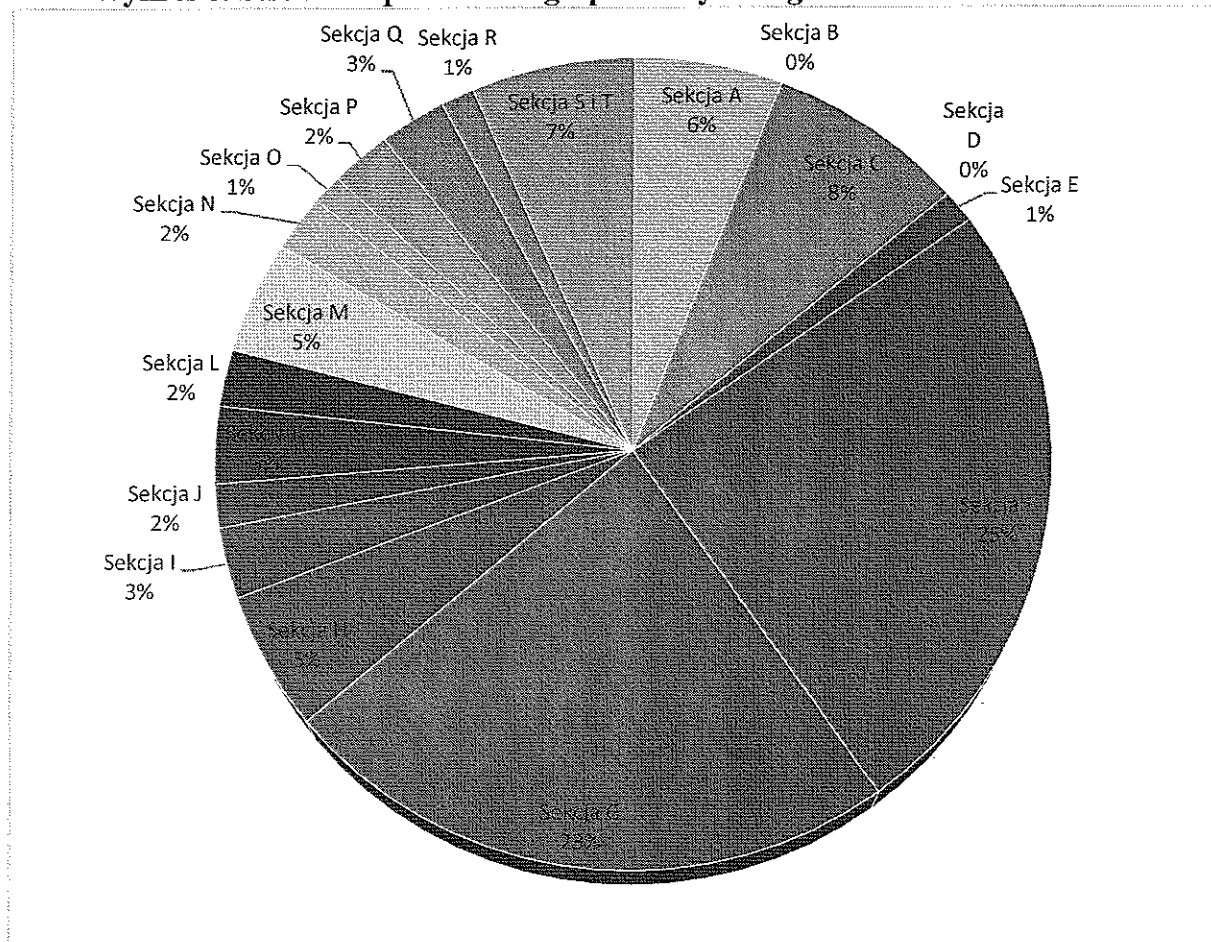
Podmioty gospodarcze

Porównując dane GUS w latach 2010-2013w zakresie liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy Skoki, można zauważyć w tej sferze trend wzrostowy. Na koniec roku 2013 odnotowanych zostało 749 jednostek, w porównaniu do 2010 r. nastąpił ich 6,54 % wzrost.

Tabela 18. Liczba podmiotów gospodarczych według sekcji

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013
Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	34	34	37	44
Sekcja B – Górnictwo i wydobywanie	0	0	0	0
Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe	52	50	49	60
Sekcja D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1	0	0	0
Sekcja E – Dostawy wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	8	8	10	10
Sekcja F – Budownictwo	186	180	178	188
Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	182	180	177	176
Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa	41	39	42	41
Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	16	16	20	21
Sekcja J – Informacja i komunikacja	6	7	11	13
Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	20	20	20	22
Sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	15	18	18	17
Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	28	36	36	34
Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	21	16	15	17
Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	9	9	9	9
Sekcja P – Edukacja	14	18	20	18
Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	13	13	15	20
Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	10	9	10	10
Sekcja S i T – Podstawowa działalność usługowa oraz Gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	47	46	48	49
Ogółem	703	699	715	749

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Wykres 8. Struktura podmiotów gospodarczych w gminie Skoki w 2013 roku

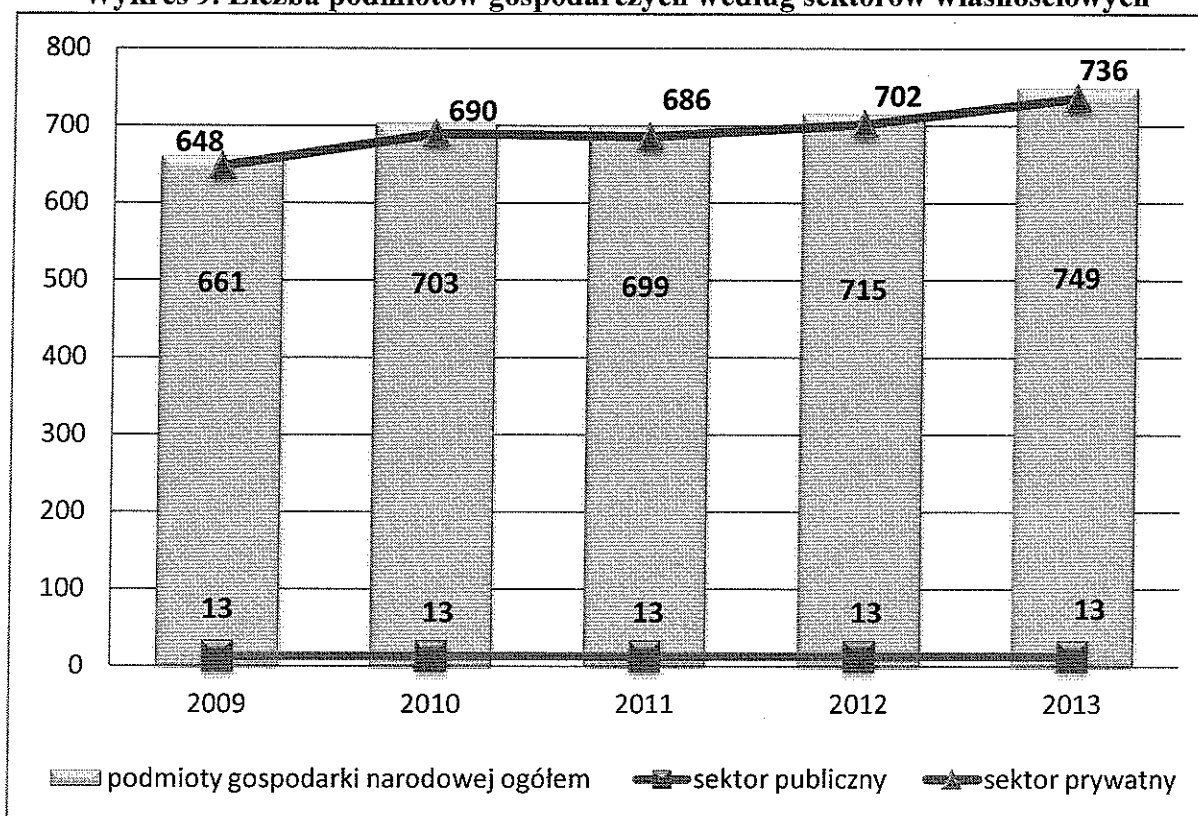
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Prawie połowa zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie gminy Skoki zajmuje się budownictwem (Sekcja F - 25%) i handlem hurtowym i detalicznym; naprawą pojazdów samochodowych, włączając motocykle (Sekcja G - 23%). Z pozostałych, 8% ogółu jednostek zajmuje się przetwórstwem przemysłowym, 7 % pozostałą działalnością ujętą w Sekcji S i T, 5 % skupionych jest wokół transportu i gospodarki magazynowej.

Nieznaczny odsetek, bo po 1% stanowią podmioty Sekcji E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami, Sekcji O – Administracja publiczna i obrona narodowa oraz Sekcji R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją. Pod względem liczebności podmiotów w sekcjach tych obserwuje się minimalny ruch.

Wykres 9. Liczba podmiotów gospodarczych według sektorów własnościowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Niewielki odsetek, bo tylko 1,73 % stanowią podmioty gospodarcze skupione w sektorze publicznym (13 jednostek), natomiast 96,27 % podmiotów to podmioty sektora prywatnego. Sektor publiczny pozostaje od lat na niezmiennym poziomie.

Tabela 19. Podmioty gospodarcze wg klas wielkości

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013
Ogółem liczba przedsiębiorstw	661	703	699	715	749
w tym:					
Mikro	633	674	672	685	713
Małe	26	27	24	24	29
Średnie	2	2	3	5	6
Duże	0	0	0	1	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Znaczącym elementem oceny skali prowadzonej działalności gospodarczej jest struktura liczby przedsiębiorstw według liczby zatrudnionych osób. Według informacji zawartych w Banku Danych Lokalnych, w 2013r. w mieście i gminie Skoki, największy udział w strukturze przedsiębiorstw miały małe (zatrudniające od 10 do 49 pracowników) i średnie (od 50 do 249 pracowników) firmy z dominacją mikroprzedsiębiorstw, których udział w strukturze liczy przedsiębiorstw wynosi 99,06 % (zatrudniające do 9 pracowników).

Rolnictwo

Według Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 r. powierzchnia gruntów rolnych na terenie gminy Skoki wynosi 8948,37 ha, co stanowi 45,07 % ogólnej powierzchni gminy. Udział użytków rolnych w dobrej kulturze w ogólnej powierzchni użytków rolnych wynosi 96,01 %. Pod zasiewami znajduje się 6524,14 ha, czyli 90,80 % użytków rolnych w dobrej kulturze.

Tabela 20. Użytkowanie gruntów w gminie Skoki w 2010 roku

Ogólna powierzchnia gruntów (ha)	8948,37
użytki rolne ogółem	7483,80
w tym:	
w dobrej kulturze	7185,28
w tym:	
- pod zasiewami	6524,14
- grunty ugorowane	25,28
- uprawy trwałe (w tym sady)	17,91
- ogrody przydomowe	1,37
- łąki trwałe	509,48
- pastwiska trwałe	107,10
pozostałe użytki rolne	298,52
las i grunty leśne	553,61
pozostałe grunty	354,45

Źródło: Opracowanie własne, wg Powszechnego Spisu Rolnego z 2010r.

Według PSR z 2010 r., w gminie Skoki funkcjonuje 417 gospodarstw rolnych. Średnia użytków rolnych ogółem to 17,95 ha. W gminie przeważają gospodarstwa rolne do 15 ha zaliczane do małych i średniomałych (301), które stanowią 72,18 % ogółu gospodarstw.

Tabela 21. Gospodarstwa wg przykładowych grup obszarowych na podstawie powszechnych spisów rolnych z 2002 i 2010 r.

Wyszczególnienie	PSR 2002	PSR 2010
Gospodarstwa ogółem	723	417
w tym		
do 1 ha włącznie	309	62
15 ha i więcej	129	116

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Porównując dane PSR 2002 i 2010 zauważa się znaczny spadek ogólnej liczby gospodarstw, o 42,33 %. Drastycznemu zmniejszeniu uległa liczba gospodarstw do 1 ha włącznie, aż o 79,93 %, na rzecz gospodarstw w przedziale: do 1 ha włącznie - 15 ha i więcej.

2.4 Turystyka

Położenie gminy Skoki w obrębie Parku Krajobrazowego „Puszcza Zielonka”, usytuowanie wśród jezior oraz jej niski stopień uprzemysłowienia stwarzają dogodne warunki do wypoczynku, turystyki i rekreacji. W obrębie gminy nie brakuje też interesujących obiektów architektonicznych, do których należą: kościoły, zespoły urbanistyczne, zespoły dworsko-parkowe oraz inne obiekty i zabudowania. Przez teren gminy przebiega sieć tras pieszych, rowerowych i samochodowych, m.in. „Cysterski Szlak Rowerowy w Północnej Wielkopolsce”, dla zwolenników turystyki pieszej Wielkopolska Droga św. Jakuba, a dla miłośników turystyki zmotoryzowanej „Szlak Kościołów Drewnianych wokół Puszczy Zielonka”.

Podstawą rozwoju turystyki rekreacyjno-wypoczynkowej jest też baza noclegowa i jakość oferowanych usług. Według danych GUS, w roku 2012 w gminie funkcjonowało 20 podmiotów gospodarczych prowadzących działalność związaną z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, dla porównania w 2010 r. było ich 16.

Tabela 22. Wybrane obiekty noclegowe w gminie Skoki

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012
Wybrane turystyczne obiekty noclegowe (ob.)	3	4	4	5
Miejsca noclegowe (szt.)	130	137	146	176
Korzystający z noclegów (os.)	1392	1337	1328	1617

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W analizowanym okresie liczba miejsc noclegowych wykazywała tendencje wzrostowe, w 2012 r. było ich 176, w porównaniu z rokiem 2009 ich liczba wzrosła o 35,38 %. Natomiast liczba korzystających z noclegów do 2011 r. ulegała niewielkiemu spadkowi osiągając wartość 1328, natomiast w 2012 r. wzrosła o 21,76 %.

Jedną z form turystyki na terenie gminy Skoki jest agroturystyka. Kwatery agroturystyczne zlokalizowane są m.in. w miejscowościach: Potrzeznowo, Pawłowo Skockie, Jabłkowo, Łosiniec, Bliżyce, Wysoka, Antoniewo, Rościnno oraz w mieście Skoki.

W pobliżu jezior w miejscowościach: Grzybowo, Potrzeznowo, Rościnno, Sławica oraz w Skokach znajdują się największe w gminie skupiska zabudowy letniskowej.

3. Sytuacja finansowa gminy

Gospodarczą misją gminy jest jej dbałość o jakość życia mieszkańców przez zapewnienie usług publicznych i dbałość o rozwój gospodarczy. Realizowane przez gminę zadania publiczne w zakresie jej statutowych kompetencji możliwe są do wykonania dzięki odpowiedniemu planowi finansowemu, czyli budżetowi.

W latach 2009 - 2013 dochody gminy Skoki ogólnie wykazywały tendencję wzrostową. W roku 2013 przyrost dochodów podniósł się o 35,72% w porównaniu z rokiem 2009.

Tabela 23. Dochody budżetu gminy Skoki w latach 2009-2013

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013*
Dochody ogółem	24 579 864,75	25 416 030,39	28 533 251,11	32 085 495,41	33 360 702,87

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

**Uchwała Nr XXXIII/237/2013 Rady Miejskiej Gminy Skoki z dnia 17 grudnia 2013 roku w sprawie: wprowadzenia zmian w uchwale budżetowej na rok 2013*

Analiza dynamiki zmian wydatków w latach 2009 – 2013 wskazuje również na tendencję wzrostową do roku 2011 r., w 2012 r. wystąpił nieznaczny spadek w stosunku do poprzedniego roku, o 10,60 %, jednak w roku 2013 dalszy wzrost wydatków – o 23,43% w porównaniu z 2012 rokiem.

Tabela 24. Wydatki budżetowe w latach 2009-2013

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013*
Wydatki ogółem	26 295056,80	28 332965,66	29 356 136,72	29 083263,26	35 897 233,87

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

*Uchwała Nr XXXIII/237/2013 Rady Miejskiej Gminy Skoki z dnia 17 grudnia 2013 roku w sprawie: wprowadzenia zmian w uchwale budżetowej na rok 2013

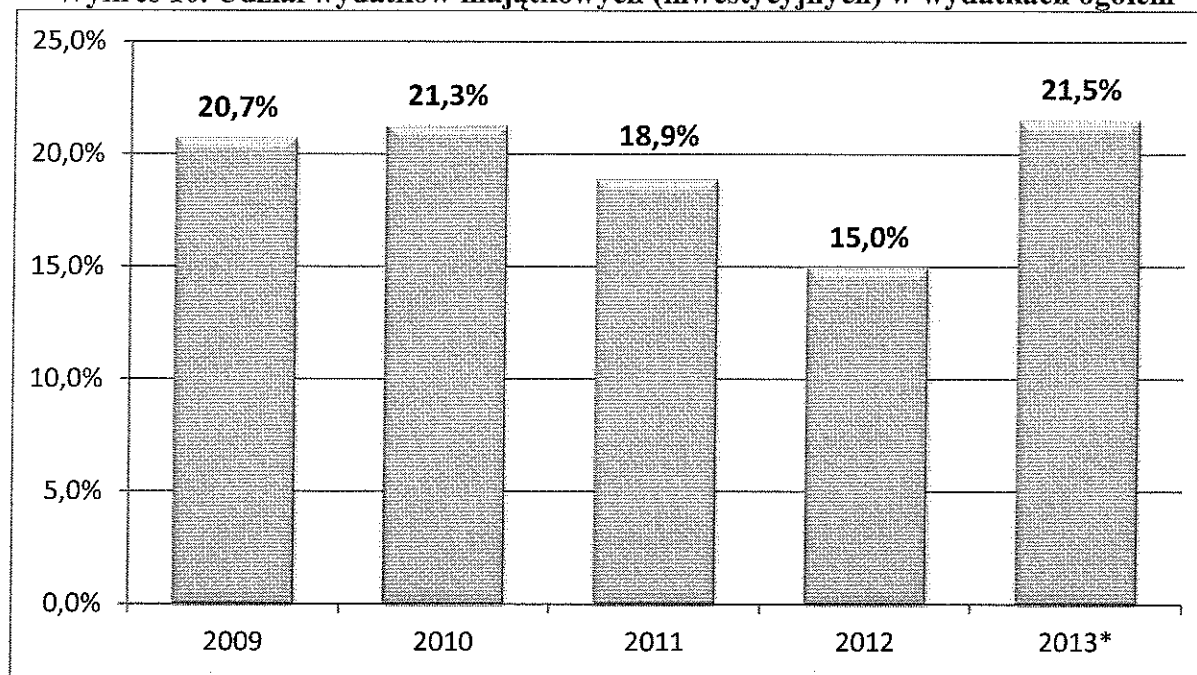
Tabela 25. Wydatki majątkowe gminy Skoki

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013*
Wydatki majątkowe (inwestycyjne)	5451663,57	6022793,77	5541240,37	4 355 812,01	7 731 550,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

*Uchwała Nr XXXIII/237/2013 Rady Miejskiej Gminy Skoki z dnia 17 grudnia 2013 roku w sprawie: wprowadzenia zmian w uchwale budżetowej na rok 2013

Wykres 10. Udział wydatków majątkowych (inwestycyjnych) w wydatkach ogółem

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

*Uchwała Nr XXXIII/237/2013 Rady Miejskiej Gminy Skoki z dnia 17 grudnia 2013 roku w sprawie: wprowadzenia zmian w uchwale budżetowej na rok 2013

Skala wydatków inwestycyjnych świadczy o dążeniu władz lokalnych do poprawy jakości przestrzeni, co z kolei wpływa na rozwój gospodarczy gminy. Stąd następstwem działalności władz lokalnych w zakresie realizacji nowych inwestycji są wahania wydatków majątkowych, w tym inwestycyjnych. Ulegały one zmianom i kształtowały się one odpowiednio: w 2009 r. – 20,73 %, w 2010 r. – 21,25 %, w 2011 r. – 19,31 %, w 2012 r. – 15,42 % i 2013 r. – 21,5% wykazując od 2010r. tendencje spadkowe z ponownym wzrostem w roku 2013.

Tabela 26. Sytuacja finansowa gminy Skoki – stan budżetu

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013*
Dochody ogółem	24 579 864,75	25 416 030,34	28 533 251,11	32 085 495,41	33 360 702,87
<i>dochody na 1 mieszkańca</i>	2769,56	2815,24	3126,25	3490,97	b.d.
Wydatki ogółem	26 295 056,80	28 332 965,66	29 356 136,72	29 083 263,26	35 897 233,87
<i>wydatki na 1 mieszkańca</i>	2 962,82	3 138,34	3 216,41	3 164,32	b.d.
Deficyt/Nadwyżka	- 171 5192,05	- 291 6935,27	-822 885,61	3 002 232,15	-2 536 531,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

**Uchwała Nr XXXIII/237/2013 Rady Miejskiej Gminy Skoki z dnia 17 grudnia 2013 roku w sprawie: wprowadzenia zmian w uchwale budżetowej na rok 2013*

Sytuacja finansowa gminy Skoki charakteryzowała się przewagą wydatków nad dochodami do 2011 r., czego efektem był ujemny wynik finansowy. W 2012 r. uzyskano nadwyżkę budżetową. Jednocześnie był to rok charakteryzujący się najniższym wskaźnikiem wydatków majątkowych (w stosunku do roku 2010 spadły o 5,83 %). W 2013 roku gmina ponownie odnotowała deficyt budżetowy.

W analizowanym okresie samorząd skocki realizował inwestycje, które były dofinansowywane ze źródeł zewnętrznych, w tym z Unii Europejskiej. Refundacja tych środków następuje po zakończeniu i rozliczeniu danego zadania, niemniej na sfinansowanie danego przedsięwzięcia gmina musi zabezpieczyć fundusze we własnym zakresie. Niektóre inwestycje są zadaniami wieloletnimi i dopiero po wypełnieniu wszystkich procedur zwracana jest zadeklarowana kwota dofinansowania. Jednak zanim to nastąpi pieniądze dla samorządów są „zamrożone”, a przedsięwzięcia są najczęściej finansowane z kredytów.

Tabela 27. Inwestycje zrealizowane przy udziale środków unijnych przez gminę Skoki w latach 2007-2013

Lp.	Inwestycje	Źródło dofinansowania (środki zewnętrzne)
1.	Przebudowa świetlicy wiejskiej w Rościnnie w gminie Skoki	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
2.	Wodociągowanie gospodarstw wsi Bliżyce i Wysoka, gmina Skoki – II etap	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
3.	Remont elewacji wraz z dociepleniem budynku OSP w Skokach z przeznaczeniem na cele społeczno-kulturalne	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
4.	Rozbudowa istniejącego budynku świetlicy wiejskiej w Kuszewie, gmina Skoki	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
5.	Rozbudowa świetlicy wiejskiej w Potrzeńcu, gm. Skoki	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
6.	Zakup wyposażenia do świetlicy wiejskiej w Rościnnie, gm. Skoki	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
7.	Modernizacja pomieszczeń świetlicy wiejskiej w Pawłowie Skockim, gm. Skoki	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
8.	Cykl wycieczek pieszych Nordic Walking w Gminie Skoki	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
9.	Plac zabaw w Pawłowie Skockim z funkcją miejsca przystankowego przy szlakach turystycznych wiodących przez Gminę Skoki	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
10.	Plac zabaw w Lechlinie z funkcją miejsca przystankowego przy szlakach turystycznych wiodących przez Gminę Skoki	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
11.	Zagospodarowanie centralnej części Placu Powstańców Wielkopolskich w Skokach	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
12.	Plac zabaw w Rościnnie z funkcją miejsca przystankowego przy szlakach turystycznych wiodących przez Gminę Skoki	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
13.	Plac zabaw w Rakojadach z funkcją miejsca przystankowego przy szlakach turystycznych wiodących przez Gminę Skoki	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
14.	Aktywni Seniorzy w Gminie Skoki	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013
15.	Budowa nawierzchni drogi gminnej relacji Potrzeńcu-Budziszewko, gm. Skoki	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013

16.	Poprawa bezpieczeństwa środowiskowego i ekologicznego na obszarze Województwa Wielkopolskiego poprzez zakup samochodów dla OSP w ramach KSRG - etap I	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013
17.	Dokumentacja techniczna na rewitalizację dworców i terenów przydworcowych wzdłuż linii kolejowej nr 356 – Gmina Skoki	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013
18.	Indywidualizacja procesu nauczania w Szkole Podstawowej w Skokach	Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013
19.	E-dukacja w Gminie Skoki – kurs komputerowy	Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013
20.	Inwestuj w siebie - aktywna integracja w Gminie Skoki	Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej
21.	Akademia aktywnych seniorów w Skokach	Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013
22.	System Zarządzania Jakością gwarancją poprawy funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013
23.	Lepsze jutro	Program Operacyjny Kapitał Ludzki na lata 2007-2013
24.	Rekultywacja i rozbudowa ziemnego stawu wiejskiego w Szczodrochowie, gm. Skoki	Program Operacyjny RYBY na lata 2007-2013
25.	Budowa centrum targowo - parkingowego w Skokach	Program Operacyjny RYBY na lata 2007-2013
26.	Kanalizacja terenu Parku Krajobrazowego „Puszcza Zielonka” i okolic	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

Źródło: <http://www.gmina-skoki.pl/mieszkanicy/urzed/pozyskane-srodki-z-ue-i-inne.html>

Rada Miejska Gminy Skoki podejmując uchwałę Nr XXXIII/239/13 z dnia 17 grudnia 2013r. w sprawie uchwały budżetowej na 2014 r. określiła dochody na poziomie 32 938 444,00 zł, zaś wydatki w wysokości 33 538 510,00 zł, w tym wydatki majątkowe w kwocie 4 422 585,00 zł. Ogólnie przewidziano powstanie deficytu budżetu w wysokości 600 066,00 zł, który zostanie sfinansowany przychodami z tytułu kredytów.

Określając stan finansów publicznych gminy Skoki zbadano wartości odpowiednich wskaźników. Z analizy Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Skoki na latach 2014 – 2036 wynika, że planowana kwota długu w roku budżetowym 2014 i w następnych latach została ustalona prawidłowo, w oparciu o zaciągnięte i planowane do zaciągnięcia zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek.

Analiza sytuacji finansowej w gminie Skoki wskazuje na możliwości sprostania zadaniom nakreślonym w niniejszej Strategii oraz zapewnienie trwałości realizowanych projektów.

III. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest jedną z najczęściej wykorzystywanych technik analitycznych, która służy przede wszystkim do porządkowania informacji, które w tym przypadku zostały zebrane podczas sporządzania diagnozy społeczno-gospodarczej gminy Skoki oraz podczas przeprowadzonych konsultacji społecznych z udziałem jej mieszkańców.

Istotą analizy SWOT jest wskazanie najlepszego rozwiązania, a więc kierunku działań jakie powinna podjąć gmina by doprowadzić do realizacji celu najważniejszego oraz identyfikacja czynników, które mogą wpłynąć na funkcjonowanie gminy. Czynniki te zostały podzielone na cztery obszary na które składają się:

- mocne i słabe strony, które są czynnikami wewnętrznymi decydującymi o rozwoju gminy, świadczącymi o jej zaletach, ale także wskazujące na słabości, wady:

Tabela 28. Analiza SWOT – mocne i słabe strony

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1) Bliskość dużego ośrodka miejskiego - Poznania, 2) Wzrost liczby mieszkańców w ostatnich latach (dodatni przyrost naturalny, dodatnie saldo migracji), 3) Niska gęstość zaludnienia, 4) Linia kolejowa przecinająca gminę, 5) Korzystne warunki do rozwoju turystyki (duża ilość jezior i lasów), 6) Park Krajobrazowy - Puszcza Zielonka, 7) Korzystny mikroklimat, 8) Możliwość dywersyfikacji działalności rolniczej w kierunku agroturystyki, której sprzyjają warunki przyrodnicze i kulturowe, 9) Brak uciążliwego dla środowiska przemysłu, 10) Niskie zanieczyszczenie środowiska,	1) Duże rozproszenie obszarów wiejskich, 2) Wysoki odsetek liczby mieszkańców zatrudnionych poza terenem gminy, 3) Zła sytuacja na lokalnym rynku pracy - utrzymujące się bezrobocie, 4) Mała liczba dużych zakładów pracy, 5) Mała liczba inwestorów tworzących nowe miejsca pracy, 6) Wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej, 7) Występowanie gospodarstw domowych pozbawionych dostępu do Internetu, 8) Duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych, 9) Słaba jakość gleb na gruntach rolnych, 10) Niedostatecznie rozwinięta sieć gazowa i kanalizacyjna, 11) Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna, 12) Słabo wykorzystywany potencjał przyrodniczy - mała ilość zagospodarowanych terenów wypoczynkowych 13) Słaba integracja społeczności gminnej,

- szanse i zagrożenia, czyli czynniki zewnętrzne, przedstawiające cechy otoczenia, zarówno bliższego jak i dalszego, w którym funkcjonuje gmina:

Tabela 29. Analiza SWOT – szanse i zagrożenia

SZANSE	ZAGROŻENIA
1) Położenie geograficzne gminy, 2) Bliskość aglomeracji poznańskiej, 3) Nowa perspektywa finansowa UE (nowe możliwości finansowania inwestycji), 4) Poprawa koniunktury gospodarczej, 5) Pozyskiwanie przedsiębiorców chcących zainwestować na terenie gminy i tworzyć nowe miejsca pracy, 6) Zmniejszenie bezrobocia, 7) Wzrost zamożności mieszkańców, 8) Planowanie inwestycji z dbałością o stan środowiska naturalnego, 9) Wykorzystanie zasobów przyrodniczych do rozwoju turystyki, 10) Rozwój infrastruktury turystycznej, 11) Rosnący popyt na agroturystykę i turystykę weekendową, 12) Wzrost zapotrzebowania na usługi okołoturystyczne, 13) Edukacja ekologiczna mieszkańców gminy, 14) Zwiększanie liczby ekologicznych gospodarstw rolnych i ich rozwój, 15) Rosnący popyt na żywność ekologiczną, 16) Podnoszenie kwalifikacji mieszkańców, szczególnie terenów wiejskich, 17) Aktywizacja mieszkańców gminy i ich integracja, 18) Skuteczna promocja gminy,	1) Niewystarczające środki finansowe na utrzymanie i polepszanie stanu infrastruktury technicznej, 2) Zwiększający się udział liczby osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności, 3) Wzrost wydatków na pomoc społeczną, 4) Nasilenie występowania zjawisk patologicznych, 5) Poczucie braku perspektyw rozwojowych znacznej części mieszkańców wsi, 6) Niska świadomość ekologiczna mieszkańców Gminy, 7) Degradacja środowiska naturalnego przez zwiększoną liczbę turystów, 8) Niska opłacalność w prowadzeniu produkcji ekologicznej,

IV. ELEMENTY STRATEGII

Misja gminy jest rodzajem zadania do wykonania, wyznacza zasady działania w oparciu o zestaw wartości, które akcentują jej rolę w regionie, a ponadto wskazuje na dziedziny wiodące w gospodarce gminy. Z kolei wizja stanowi obraz przyszłości do jakiego dąży gmina poprzez realizację szeregu celów strategicznych i odpowiadających im celów operacyjnych.

MISJA

Wdrażanie idei zrównoważonego rozwoju - poprzez nieustanne dążenie do poprawy warunków rozwoju przedsiębiorczości oraz tworzenie obszaru atrakcyjnego dla lokalizacji efektywnych, nowoczesnych inwestycji – przekładającej się na realny wzrost poziomu życia mieszkańców. Kształtowanie gminy jako miejsca przyjaznego mieszkańcom, przedsiębiorcom i turystom przy wykorzystaniu walorów krajobrazowych ze szczególnym uwzględnieniem dbałości o środowisko przyrodnicze.

WIZJA

Skoki gminą przyjazną i atrakcyjną turystycznie, racjonalnie wykorzystującą walory przyrodnicze i krajobrazowe, stwarzającą dogodne warunki do życia, rozwoju oraz inwestowania, tworzącą pozytywny wizerunek na zewnątrz, dbającą o zrównoważony, harmonijny, długofalowy rozwój społeczno - gospodarczy przy maksymalnym wykorzystaniu członkostwa Polski w Unii Europejskiej.

CEL GŁÓWNY

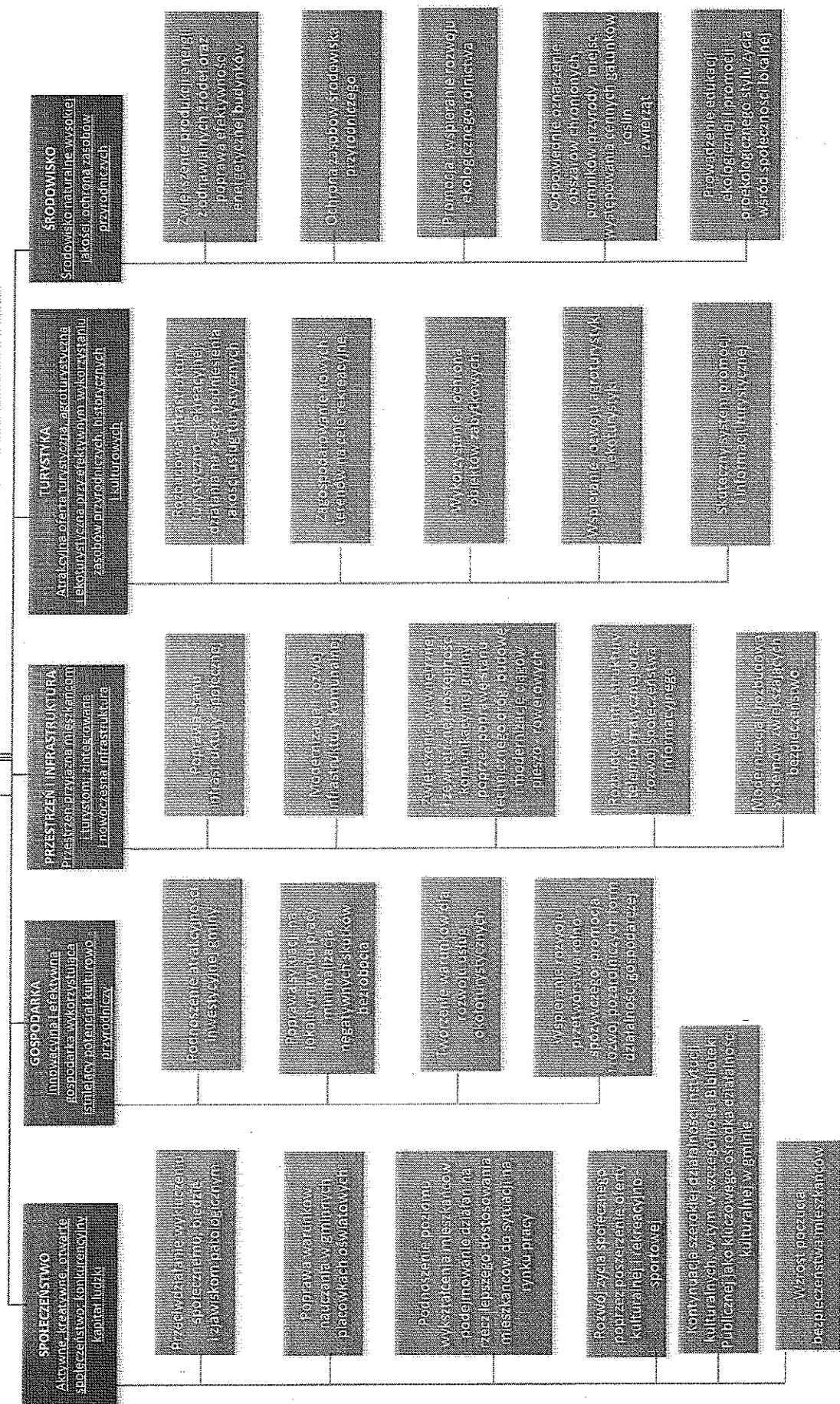
Zrównoważony i harmonijny rozwój społeczno - gospodarczy przekładający się na wzrost jakości życia mieszkańców

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA I GMINY SKOKI NA LATA 2014-2020

9

Zrównoważony i harmonijny rozwój społeczno-gospodarczy przekładający się na wzrost jakości życia mieszkańców

OBSZAR STRATEGICZNY I: SPOŁECZEŃSTWO

Cel strategiczny 1. Aktywne, kreatywne, otwarte społeczeństwo; konkurencyjny kapitał ludzki

Kapitał ludzki jest nie tylko podstawą do funkcjonowania współczesnych przedsiębiorstw, ale przede wszystkim funkcjonowania całych społeczeństw. Silne fundamenty w tym obszarze umacniają pozycję gminy i ukierunkowuje ją na tzw. „gospodarkę opartą na wiedzy”. Dlatego tak ważne jest dla lokalnych samorządów, aby było ono aktywne, kreatywne i otwarte. W tym celu istnieje potrzeba podejmowania wielu istotnych działań, które zwalczą najczęściej pojawiające się problemy społeczne współczesnego świata, a także będą podnosiły poziom nauczania, bezpieczeństwa, a także rozwoju kulturalnego mieszkańców.

1.1. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, biedzie i zjawiskom patologicznym;

Działania:

- Utworzenie Domu Pomocy Społecznej;
- Wsparcie dla osób niepełnosprawnych oraz minimalizowanie barier architektonicznych w poruszaniu się tych osób;
- Zwalczanie problemów społecznych występujących wśród mieszkańców gminy;
- Systematyczne przygotowywanie i realizacja programów dotyczących przeciwdziałania i zwalczania patologii społecznych;
- Prowadzenia działań zapobiegawczych powstawaniu ubóstwa czy innych, trudnych sytuacji życiowych;
- Przeprowadzanie systematycznego monitoringu zjawisk patologicznych;
- Rozwinięcie różnych form wsparcia dla osób/rodzin najbardziej potrzebujących;
- Zwalczanie bezrobocia;
- Zapewnienie bezpieczeństwa i dostępności do opieki lekarskiej;

Spójność z innymi dokumentami:

Nazwa dokumentu	Cel/priorytet
Europa 2020	Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – gospodarka charakteryzująca się wysokim poziomem

	zatrudnienia i zapewniająca spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną, Projekt przewodni: „Europejski program walki z ubóstwem”.
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	Cel 6 - Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state” Kierunek interwencji: Zapewnienie jak najlepszej adresowalności świadczeń i zasiłków i rozwój ekonomii społecznej, tak aby z jednej strony stymulowały i wspierały korzystanie z usług publicznych oraz z drugiej ograniczały ryzyko marginalizacji spowodowanej ubóstwem, Kierunek interwencji: Zapewnienie realnego wsparcia rodzin wielodzietnych zabezpieczającego je przed ryzykiem wykluczenia społecznego, Kierunek działania: Stworzenie modelu aktywności intelektualnej, społecznej i zawodowej osób starszych opartego na wykorzystywaniu ich potencjałów i zapobieganiu wykluczeniu społecznemu.
Strategia Rozwoju Kraju 2020	Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna Cel III.1 Integracja społeczna III.1.1 Zwiększanie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, III.1.2 Zmniejszanie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych.
Wielkopolska 2020	Cel strategiczny 8. Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa 8.5. Wzmacnianie włączenia społecznego 8.8. Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego.
Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Wągrowieckiego na lata 2006-2015	3. Wzrost jakości świadczonych usług społecznych – edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna, bezpieczeństwo publiczne.

Miary osiągnięcia celu:**Mierniki osiągnięć celu - WSKAŹNIKI**

- Liczba zniesionych barier architektonicznych;
- Dynamika zwalczania problemów społecznych;
- Liczba przygotowanych i realizowanych programów przeciwdziałania powstawaniu zjawisk patologicznych
- Liczba osób korzystających z pomocy społecznej;
- Ilość środków przeznaczonych z budżetu gminy na pomoc społeczną;
- Stopa bezrobocia;

1.2. Poprawa warunków nauczania w gminnych placówkach oświatowych;**Działania:**

- Modernizacja placówek oświatowych;
- Rozbudowa infrastruktury sportowej przy szkołach;
- Systematyczne doposażenie placówek oświatowych;
- Pomoc stypendialna dla uczniów wykazujących się nieprzeciętnymi zdolnościami;
- Wzbogacenie oferty zajęć pozalekcyjnych;
- Utworzenie dodatkowej oferty edukacyjnej dla różnych grup wiekowych;
- Systematyczność w aktualizacji programów edukacyjnych;

Spójność z innymi dokumentami:

Nazwa dokumentu	Cel/priorytet
Europa 2020	Inteligentny rozwój – gospodarka oparta na wiedzy i innowacji, Projekt przewodni: „Młodzież w drodze”.
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	Cel 3. Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki Kierunek interwencji: Podnoszenie jakości edukacji poprzez zorientowanie na efekty uczenia się, w szczególności w zakresie kluczowych kompetencji, a także personalizację nauczania oraz ewaluację pracy szkół i placówek.
Strategia Rozwoju Kraju 2020	Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna: Cel.III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych.
Wielkopolska 2020	Cel strategiczny 6. Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu 6.2. Wzmocnienie rolni nauki i badań dla innowacji i rozwoju gospodarczego.
Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Wągrowieckiego na lata 2006-2015	3. Wzrost jakości świadczonych usług społecznych – edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna, bezpieczeństwo publiczne.

Miary osiągnięcia celu:**Mierniki osiągnięć celu - WSKAŹNIKI**

- Liczba zmodernizowanych placówek oświatowych;
- Ilość rozbudowanych obiektów sportowych przy placówkach oświatowych;
- Wskaźnik skolaryzacji;

- Liczba doposażonych szkół w materiały dydaktyczne;
- Liczba odbywających się zajęć pozalekcyjnych;
- Udział placówek oświatowych w projektach rozwojowych;

1.3. Podnoszenie poziomu wykształcenia mieszkańców, podejmowanie działań na rzecz lepszego dostosowania mieszkańców do sytuacji na rynku pracy;

Działania:

- Aktywizacja zawodowa mieszkańców gminy;
- Prowadzenia działań w kierunku poprawy poziomu wykształcenia mieszkańców gminy;
- Dostosowywanie wykształcenia do potrzeb rynku lokalnego;
- Wspieranie osób (młodzieży) wchodzących na rynek pracy;
- Przeprowadzanie kursów w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- Upowszechnianie nowych form szkoleniowych (e-szkolenia);

Spójność z innymi dokumentami:

Nazwa dokumentu	Cel/priorytet
Europa 2020	Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – gospodarka charakteryzująca się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniająca spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną. Projekt przewodni: „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”.
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	Cel 3. Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki, Kierunek interwencji: Poprawa jakości i efektywności kształcenia i szkolenia zawodowego na wszystkich poziomach, połączona ze zwiększeniem jego atrakcyjności poprzez silniejsze powiązanie z rynkiem pracy. Cel 8 - Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych Kierunek interwencji: Stworzenie warunków sprzyjających tworzeniu pozarolniczych miejsc pracy na wsi i zwiększaniu mobilności zawodowej na linii obszary wiejskie – miasta.
Strategia Rozwoju Kraju 2020	Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka Cel II.2 Wzrost wydajności gospodarki II.2.4 Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia

	działalności gospodarczej, Cel II.4 Rozwój kapitału ludzkiego II.4.1 Zwiększanie aktywności zawodowej, II.4.2 Poprawa jakości kapitału ludzkiego, II.4.3 Zwiększanie mobilności zawodowej i przestrzennej.
Wielkopolska 2020	Cel strategiczny 6. Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu 6.7. Doskonalenie kadr gospodarki.

Miary osiągnięcia celu:

Mierniki osiągnięcia celu - WSKAŹNIKI
- Liczba zorganizowanych kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe; - Liczba nowopowstałych miejsc pracy; - Liczba osób korzystających z nowoczesnych form szkoleniowych; - Udział osób posiadających wyższe wykształcenie wśród osób w wieku produkcyjnym; - Liczba absolwentów szkół wchodzących na rynek pracy;

1.4. Rozwój życia społecznego poprzez poszerzenie oferty kulturalnej i rekreacyjno – sportowej;

Działania:

- Wzbogacenia oferty zajęć pozalekcyjnych i rozpowszechnianie ich na terenie gminy;
- Wzbogacenie oferty kulturalnej i sportowej dla mieszkańców w każdej grupie wiekowej;
- Rozbudowa infrastruktury turystycznej;
- Utworzenie kąpielisk;
- Zapewnienie cykliczności odbywających się imprez na terenie gminy;
- Promocja gminy poprzez organizację wydarzeń kulturalnych;
- Rozbudowa i modernizacja obiektów kulturalnych;
- Rozwój zainteresowań mieszkańców gminy;
- Utworzenie centrum młodzieżowego – miejsca spotkań dla młodzieży z całego obszaru gminy;

Spójność z innymi dokumentami:

Nazwa dokumentu	Cel/priorytet
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa	Cel 1. Wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu

Strategia Rozwoju Kraju	oszczędności oraz podaży pracy i innowacji; Cel 3. Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki;
Strategia Rozwoju Kraju 2020	Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna: Cel.III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych.
Wielkopolska 2020	Cel strategiczny 6. Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu 6.11. Rozwój gospodarki społecznej.

Miary osiągnięcia celu:**Mierniki osiągnięć celu - WSKAŹNIKI**

- Stopień rozbudowy infrastruktury turystycznej (długość wybudowanych ścieżek rowerowych, ciągów pieszych, itp.);
- Liczba utworzonych kąpielisk;
- Liczba utworzonych zajęć pozalekcyjnych;
- Liczba regularnie odbywających się wydarzeń kulturalnych;
- Liczba uczestników odbywających się imprez;
- Liczba zmodernizowanych i rozbudowanych obiektów kulturalnych;
- Liczba organizowanych warsztatów i kół zainteresowań;

1.5. Aktywna działalność instytucji kulturalnych, w szczególności Biblioteki Publicznej jako kluczowego ośrodka działalności kulturalnej w gminie;

Działania:

- Upowszechnianie działalności instytucji kulturalnych na terenie gminy;
- Systematyczne doposażanie instytucji;
- Integracja społeczności lokalnej;
- Rozwój społeczeństwa informacyjnego;
- Rozbudzanie potrzeb czytelniczych;
- Opracowanie Strategii Rozwoju Biblioteki Publicznej im. E. Paukszty w Skokach;
- Podniesienie rangi Biblioteki w środowisku lokalnym;
- Poprawa jakości zbiorów bibliotecznych w szczególności ich aktualności i atrakcyjności.

Spójność z innymi dokumentami:

Nazwa dokumentu	Cel/priorytet
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	Cel 1. Wspieranie prorozwojowej alokacji zasobów w gospodarce, stworzenie warunków dla wzrostu oszczędności oraz podaży pracy i innowacji; Cel 3. Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki;
Strategia Rozwoju Kraju 2020	Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna: Cel.III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych.
Wielkopolska 2020	Cel strategiczny 6. Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu 6.11. Rozwój gospodarki społecznej.

Miary osiągnięcia celu:

Mierniki osiągnięć celu - WSKAŹNIKI
- Liczba akcji wpływających na upowszechnienie działalności instytucji kulturalnych na terenie gminy; - Liczba placówek wyposażonych w materiały dydaktyczne itp. - Liczba czytelników w Bibliotece; - Liczba wypożyczeń księgozbioru na jednego czytelnika w ciągu roku; - Opracowanie Strategii Rozwoju Biblioteki Publicznej; - Ranga Biblioteki Publicznej wśród pozostałych instytucji kulturalnych na terenie gminy; - Aktualność zbiorów bibliotecznych;

1.6. Wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców;**Działania:**

- Wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców;
- Zapewnienie odpowiedniego wyposażenia jednostkom zapewniającym bezpieczeństwo na terenie gminy;
- Zapewnienie odpowiedniego dostępu do podstawowej, jak i specjalistycznej opieki lekarskiej;
- Zwiększanie poczucia przynależności regionalnej;
- Zwiększanie dostępu do administracji publicznej;

Spójność z innymi dokumentami:

Nazwa dokumentu	Cel/priorytet
Europa 2020	Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – gospodarka charakteryzująca się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniająca spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną, Projekt przewodni: „Europejski program walki z ubóstwem”.
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	Cel 11. Wzrost rozwoju kapitału społecznego, Kierunek interwencji: Przygotowanie i wprowadzenie programu edukacji obywatelskiej na wszystkich poziomach edukacji, w perspektywie uczenia się przez całe życie.
Strategia Rozwoju Kraju 2020	Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych.
Wielkopolska 2020	Cel strategiczny 6. Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu 6.13. Rozwój biznesu i usług zdrowotnych.
Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Wągrowieckiego na lata 2006-2015	3. Wzrost jakości świadczonych usług społecznych – edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna, bezpieczeństwo publiczne.

Miary osiągnięcia celu:

Mierniki osiągnięć celu - WSKAŹNIKI
- Dostępność do podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej; - Liczba zakupionego sprzętu będącego wyposażeniem jednostek zapewniających bezpieczeństwo na terenie gminy; - Liczba przestępstw na terenie gminy;

OBSZAR STRATEGICZNY II: GOSPODARKA**Cel strategiczny 2. Innowacyjna i efektywna gospodarka wykorzystująca istniejący potencjał kulturowo – przyrodniczy**

Podstawowym dążeniem lokalnego samorządu jest podnoszenie jakości życia jego mieszkańców, dlatego ważna w tej kwestii jest aktywizacja funkcji gospodarczych gminy. Konkurencja między gminami zachodzi w wielu obszarach, ale najistotniejsze znaczenie ma tworzenie pozytywnego otoczenia ekonomicznego dla przedsiębiorców, a więc poprawa sytuacji na lokalnym rynku pracy, a także zwiększanie jej atrakcyjności inwestycyjnej. Atrakcyjność ta polega nie tylko na budowaniu sprzyjających warunków do rozwoju działalności gospodarczej, ale także na zapewnieniu potencjalnym zainteresowanym zaspokojenia innych potrzeb, które są związane z kulturą czy turystyką.

2.1. Podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy;**Działania:**

- Tworzenie sprzyjających warunków, które przyciągną potencjalnych inwestorów;
- Przygotowanie terenów inwestycyjnych;
- Uzbrajanie terenów przeznaczonych pod inwestycje;
- Promocja gospodarcza gminy;
- Rozwój działalności gospodarczej na terenie gminy;
- Pozyskiwanie środków z UE na działania inwestycyjne;
- Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości;
- Utrzymywanie obniżonych stawek podatkowych;
- Rozwój sieci infrastruktury dróg i wodno-kanalizacyjnej mających wpływ na postrzeganie gminy;

Spójność z innymi dokumentami:

Nazwa dokumentu	Cel/priorytet
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	Cel 4. Wzrost wydajności i konkurencyjności gospodarki. Kierunek interwencji: Poprawa świadomości roli

	innowacji i strategii rozwojowych firm wśród przedsiębiorców.
Strategia Rozwoju Kraju 2020	Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka: Cel.II.1. Wzmocnienie stabilności makroekonomicznej; Cel.II.2. Wzrost wydajności gospodarki; Cel.II.3. Zwiększenie innowacyjności gospodarki.
Wielkopolska 2020	Cel strategiczny 6. Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu 6.8. Przygotowanie i racjonalne wykorzystanie terenów inwestycyjnych.
Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Wągrowieckiego na lata 2006-2015	1. Wzrost atrakcyjności powiatu dla lokalizacji inwestycji, wspieranie rozwoju przedsiębiorczości jego mieszkańców.

Miary osiągnięcia celu:

Mierniki osiągnięć celu - WSKAŹNIKI
- Powierzchnia terenów przeznaczonych pod działalność inwestycyjną; - Stopień uzbrojenia terenów inwestycyjnych w sieć infrastruktury technicznej; - Ilość przeprowadzonych akcji promujących walory inwestycyjne gminy; - Liczba nowopowstałych przedsiębiorstw; - Liczba nowych inwestorów; - Ilość pozyskanych środków na działalność inwestycyjną; - Wysokość obowiązujących stawek podatkowych; - Dynamika rozwoju sieci infrastruktury drogowej i wodno-kanalizacyjnej;

2.2. Poprawa sytuacji na lokalnym rynku pracy i minimalizacja negatywnych skutków bezrobocia;

Działania:

- Dostosowanie kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy;
- Prowadzenie działań mających na celu zwalczanie bezrobocia (przy współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy);
- Aktywizacja zawodowa mieszkańców gminy poprzez organizację kursów i szkoleń podnoszących ich wiedzę, umiejętności i kwalifikacje;
- Prowadzenie współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami w celu tworzenia nowych form nauczania w miejscu pracy;
- Wsparcie osób kończących edukację, wchodzących na rynek pracy;
- Ułatwienia i pomoc w zakładaniu, a następnie w prowadzeniu własnej działalności gospodarczej;

- Równość szans na rynku pracy;

Spójność z innymi dokumentami:

Nazwa dokumentu	Cel/priorytet
Europa 2020	Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – gospodarka charakteryzująca się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniająca spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną. Projekt przewodni: „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”.
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	Cel 3. Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki, Kierunek interwencji: Poprawa jakości i efektywności kształcenia i szkolenia zawodowego na wszystkich poziomach, połączona ze zwiększeniem jego atrakcyjności poprzez silniejsze powiązanie z rynkiem pracy. Cel 8 - Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych Kierunek interwencji: Stworzenie warunków sprzyjających tworzeniu pozarolniczych miejsc pracy na wsi i zwiększaniu mobilności zawodowej na linii obszary wiejskie – miasta.
Strategia Rozwoju Kraju 2020	Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka Cel II.2 Wzrost wydajności gospodarki II.2.4 Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej, Cel II.4 Rozwój kapitału ludzkiego II.4.1 Zwiększanie aktywności zawodowej, II.4.2 Poprawa jakości kapitału ludzkiego, II.4.3 Zwiększanie mobilności zawodowej i przestrzennej.
Wielkopolska 2020	Cel strategiczny 6. Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu 6.7. Doskonalenie kadr gospodarki.
Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Wągrowieckiego na lata 2006-2015	1. Wzrost atrakcyjności powiatu dla lokalizacji inwestycji, wspieranie rozwoju przedsiębiorczości jego mieszkańców.

Miary osiągnięcia celu:

Mierniki osiągnięć celu - WSKAŹNIKI

- Liczba przeprowadzonych działań w celu minimalizacji zjawiska bezrobocia;
- Liczba bezrobotnych oraz stopa bezrobocia, szczególnie wśród ludzi młodych;
- Liczba zorganizowanych szkoleń i kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe

mieszkańców gminy;

- Liczba nowopowstałych miejsc pracy oraz nowoutworzonych przedsiębiorstw;
- Liczba absolwentów szkół wchodzących na rynek pracy;

2.3. Tworzenie warunków dla rozwoju usług około turystycznych;

Działania:

- Zwiększanie promocji gminy;
- Rozbudowa i modernizacja świetlic wiejskich;
- Budowa nowej i modernizacja istniejącej infrastruktury sportowej oraz zwiększenie dostępności do niej;
- Budowa placów zabaw dla najmłodszych;
- Rozbudowa i modernizacja sieci ścieżek i szlaków turystycznych i rekreacyjnych;
- Rozbudowa infrastruktury przy jeziorach i szlakach turystycznych i rekreacyjnych;
- Promocja usług turystycznych, w tym szczególnie agroturystycznych; łączenie ofert turystycznych z ofertą agroturystyczną;
- Integracja gospodarstw agroturystycznych;
- Rozwój bazy gastronomiczno-noclegowej;
- Uzupełnienie obszaru gminy elementami małej architektury;

Spójność z innymi dokumentami:

Nazwa dokumentu	Cel/priorytet
Wielkopolska 2020	Cel strategiczny 5. Zwiększanie spójności województwa 5.5. Zwiększanie dostępności do podstawowych usług publicznych; Cel strategiczny 8. Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa 8.4. Promocja zdrowego stylu życia.
Strategia rozwoju turystyki w województwie wielkopolskim	Priorytet III. Jakość przestrzeni i rozwój infrastruktury turystycznej Cel strategiczny 3. Rozbudowa nowoczesnej bazy turystycznej.

Miary osiągnięcia celu:**Mierniki osiągnięcia celu - WSKAŹNIKI**

- Liczba zmodernizowanych i rozbudowanych świetlic wiejskich;
- Liczba wybudowanych placów zabaw;
- Długość nowo wybudowanych odcinków ścieżek i szlaków rowerowych;
- Liczba nowo wybudowanych i zmodernizowanych obiektów sportowych;
- Liczba osób korzystających z infrastruktury sportowej (dostępność);
- Liczba wybudowanych elementów małej architektury;

2.4. Wspieranie rozwoju przetwórstwa rolno – spożywczego; promocja i rozwój pozarolniczych form działalności gospodarczej;

Działania:

- Aktywizacja rolników w kierunku zmiany charakteru produkcji rolnej;
- Rozwój pozarolniczych form działalności gospodarczej;
- Wspieranie usług okołorolniczych w celu tworzenia nowych miejsc pracy;
- Aktywizacja terenów wiejskich poprzez wspieranie przetwórstwa rolno-spożywczego;
- Dostosowywanie produkcji do potrzeb rynku;
- Pozyskiwanie środków unijnych na tworzenie pozarolniczych miejsc pracy;

Spójność z innymi dokumentami:

Nazwa dokumentu	Cel/priorytet
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	Cel 8 - Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych Kierunek interwencji: Stworzenie warunków sprzyjających tworzeniu pozarolniczych miejsc pracy na wsi i zwiększaniu mobilności zawodowej na linii obszary wiejskie – miasta.
Strategia Rozwoju Kraju 2020	Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka Cel II.2 Wzrost wydajności gospodarki II.2.4 Poprawa warunków ramowych dla prowadzenia działalności gospodarczej, Cel II.4 Rozwój kapitału ludzkiego II.4.1 Zwiększanie aktywności zawodowej, II.4.2 Poprawa jakości kapitału ludzkiego, II.4.3 Zwiększanie mobilności zawodowej i przestrzennej.
Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Wągrowieckiego na lata 2006-2015	2. Restrukturyzacja i modernizacja rolnictwa oraz wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich.

Miary osiągnięcia celu:

Mierniki osiągnięcia celu - WSKAŹNIKI

- Liczba gospodarstw, które zmieniły charakter produkcji;
- Liczba utworzonych miejsc pracy poza rolnictwem;
- Stopień dostosowania produkcji do potrzeb rynku lokalnego;
- Ilość pozyskanych środków na tworzenie pozarolniczych miejsc pracy;

OBSZAR STRATEGICZNY III: PRZESTRZEŃ I INFRASTRUKTURA**Cel strategiczny 3. Przestrzeń przyjazna mieszkańcom i turystom; zintegrowana i nowoczesna infrastruktura**

Wysoką jakość życia, jego komfort zapewnia dobrze rozwinięta sieć infrastruktury technicznej oraz społecznej. Przyczynia się ona także do poprawy bezpieczeństwa ekologicznego gminy i do zapewnienia większej dostępności komunikacyjnej w regionie, oraz dobrej komunikacji z najbliższymi, dużymi ośrodkami miejskimi. Współcześnie, niezmiernie ważnym aspektem jest budowanie społeczeństwa informacyjnego, które wykorzystuje informację i wiedzę, w stopniu większym niż kiedykolwiek wcześniej, wykorzystując do tego nowoczesne metody komunikacji. Ważne jest zatem prowadzenie gospodarki przestrzennej gminy z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

3.1. Poprawa stanu infrastruktury społecznej;**Działania:**

- Rozbudowa i modernizacja placówek oświatowych;
- Odpowiednie wyposażenie placówek, systematyczna aktualizacja programów edukacyjnych, pomoc stypendialna, zwiększenie udziału szkół w projektach rozwojowych;
- Rozbudowa bazy sportowej;
- Zapewnienie odpowiedniej dostępności do podstawowej, a także do specjalistycznej opieki medycznej;
- Modernizacja i doposażenie placówek kulturalnych;
- Zapewnienie odpowiedniej pomocy osobom najbardziej potrzebującym;
- Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom gminy;

Spójność z innymi dokumentami:

Nazwa dokumentu	Cel/priorytet
Europa 2020	Inteligentny rozwój – gospodarka oparta na wiedzy i innowacji, Projekt przewodni: „Młodzież w drodze”.
Polska 2030. Trzecia fala	Cel 3. Poprawa dostępności i jakości edukacji na

nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki Kierunek interwencji: Podnoszenie jakości edukacji poprzez zorientowanie na efekty uczenia się, w szczególności w zakresie kluczowych kompetencji, a także personalizację nauczania oraz ewaluację pracy szkół i placówek.
Strategia Rozwoju Kraju 2020	Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna: Cel.III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych.
Wielkopolska 2020	Cel strategiczny 5. Zwiększanie spójności województwa 5.5. Zwiększanie dostępności do podstawowych usług publicznych.
Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Wągrowieckiego na lata 2006-2015	3. Wzrost jakości świadczonych usług społecznych – edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna, bezpieczeństwo publiczne.

Miary osiągnięcia celu:**Mierniki osiągnięcia celu - WSKAŹNIKI**

- Liczba zmodernizowanych i rozbudowanych placówek oświatowych;
- Udział placówek oświatowych w projektach rozwojowych;
- Wielkość udzielonej pomocy stypendialnej;
- Liczba wybudowanych obiektów sportowych przy placówkach oświatowych;
- Liczba wyposażonych placówek w materiały dydaktyczne;
- Liczba zmodernizowanych i wyposażonych placówek kulturalnych;
- Dostępność do podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej;

3.2. Modernizacja i rozwój infrastruktury komunalnej;**Działania:**

- Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- Wspieranie procesu rozwoju sieci gazowej i systemów kanalizacji;
- Modernizacja istniejących odcinków sieci wodno-kanalizacyjnej;
- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków;
- Budowa i modernizacja sieci ciepłowniczej;
- Modernizacja sieci energetycznej, wymiana przestarzałych słupów energetycznych oraz linii przesyłowych;
- Działania inwestycyjne w oparciu o środki własne i unijne;
- Budowa punktów czerpania wody;

- Przeprowadzenia gazyfikacji gminy;
- Rozwój różnych form budownictwa – mieszkania komunalne i socjalne oraz poprawa warunków mieszkaniowych;

Spójność z innymi dokumentami:

Nazwa dokumentu	Cel/priorytet
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie	Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność”) 1.2. Tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji poza miastami wojewódzkimi.
Wielkopolska 2020	Cel strategiczny 2. Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami Cel operacyjny 2.6. Uporządkowanie gospodarki odpadami, Cel operacyjny 2.7. Poprawa gospodarki wodno-ściekowej.
Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Wągrowieckiego na lata 2006-2015	1. Wzrost atrakcyjności powiatu dla lokalizacji inwestycji, wspieranie rozwoju przedsiębiorczości jego mieszkańców, 4. Ochrona zasobów środowiska przyrodniczego i likwidacja źródeł jego zanieczyszczenia.

Miary osiągnięcia celu:

Mierniki osiągnięcia celu - WSKAŹNIKI
- Liczba osób korzystająca z sieci wodno-kanalizacyjnej; - Długość nowo wybudowanych i zmodernizowanych, istniejących odcinków sieci wodno-kanalizacyjnej; - Długość wybudowanej sieci gazowej; - Liczba gospodarstw posiadających przydomowe oczyszczalnie ścieków; - Długość zmodernizowanych odcinków sieci energetycznej oraz ciepłowniczej; - Liczba nowo wybudowanych i rozbudowanych mieszkań socjalnych i komunalnych oraz dynamika poprawy warunków mieszkaniowych na terenie gminy;

3.3. Zwiększenie wewnętrznej i zewnętrznej dostępności komunikacyjnej gminy poprzez poprawę stanu technicznego dróg, budowę i modernizację ciągów pieszo – rowerowych;

Działania:

- Rozwój sieci dróg o nawierzchni asfaltowej;
- Modernizacja istniejących odcinków dróg oraz budowa nowych;
- Zwiększanie bezpieczeństwa w ruchu drogowym;

- Rozbudowa i modernizacja sieci chodników;
- Budowa nowych miejsc parkingowych;
- Budowa ścieżek pieszo-rowerowych;
- Umożliwienie rozwoju komunikacji miejskiej;
- Budowa obwodnicy miasta;

Spójność z innymi dokumentami:

Nazwa dokumentu	Cel/priorytet
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	Cel 9. Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego, Kierunek interwencji: Sprawna modernizacja, rozbudowa i budowa zintegrowanego systemu transportowego, Kierunek interwencji: Poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego.
Strategia Rozwoju Kraju 2020	Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka Cel II.7 Zwiększenie efektywności transportu II.7.1 Zwiększenie efektywności zarządzania w sektorze transportowym, II.7.2 Modernizacja i rozbudowa połączeń transportowych.
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie	Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów 1.2 Tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji poza miastami wojewódzkimi 1.2.1 Zwiększanie dostępności komunikacyjnej wewnątrz regionów.
Wielkopolska 2020	Cel strategiczny 1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu 1.1. Zwiększanie spójności sieci drogowej; 1.2. Wzrost różnorodności oraz upowszechnienie efektywnych form transportu.

Miary osiągnięcia celu:

Mierniki osiągnięcia celu - WSKAŹNIKI
- Długość nowo wybudowanych lub zmodernizowanych odcinków dróg; - Długość dróg utwardzonych; - Stopień usprawnienia ruchu na głównych ciągach komunikacyjnych; - Liczba utworzonych parkingów; - Długość wybudowanych i zmodernizowanych chodników; - Liczba wypadków i kolizji na drogach;

- Długość ścieżek pieszo-rowerowych;

3.4. Rozbudowa infrastruktury teleinformatycznej oraz rozwój społeczeństwa informacyjnego;

Działania:

- Zwiększanie dostępu do Internetu;
- Pozyskiwanie środków zewnętrznych na rozbudowę infrastruktury światłowodowej;
- Upowszechnianie e-usług;
- Rozbudowa infrastruktury teleinformatycznej;
- Upowszechnianie nowoczesnych form szkoleniowych (e-learning);

Spójność z innymi dokumentami:

Nazwa dokumentu	Cel/priorytet
Europa 2020	Inteligentny rozwój – gospodarka oparta na wiedzy i innowacji, Projekt przewodni: „Europejska agenda cyfrowa”.
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	Cel 5. Stworzenie Polski Cyfrowej Kierunek interwencji: Wspieranie inwestycji w infrastrukturę szerokopasmową w celu zapewnienia powszechnego, wysokiej jakości dostępu do Internetu.
Strategia Rozwoju Kraju 2020	Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka Cel II.5. Zwiększenie wykorzystania technologii cyfrowych, II.5.1. Zapewnienie powszechnego dostępu do Internetu, II.5.2. Upowszechnianie wykorzystania technologii cyfrowych, II.5.3. Zapewnienie odpowiedniej jakości treści i usług cyfrowych.
Wielkopolska 2020	Cel strategiczny 1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej regionu 1.3. Rozbudowa infrastruktury na rzecz społeczeństwa informacyjnego.

Miary osiągnięcia celu:

Mierniki osiągnięcia celu - WSKAŹNIKI

- Liczba użytkowników Internetu na terenie gminy,
- Ilość środków pozyskanych na rozbudowę infrastruktury światłowodowej,
- Udział wykorzystania nowoczesnych form szkoleniowych,

3.5. Modernizacja i rozbudowa systemów zwiększających bezpieczeństwo;

Działania:

- Rozbudowa monitoringu miejskiego;
- Rozbudowa oświetlenia ulicznego;
- Wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców;
- Zapewnienie odpowiedniego wyposażenia jednostkom zapewniającym bezpieczeństwo na terenie gminy;
- Budowa systemów wczesnego ostrzegania przed zagrożeniami;

Spójność z innymi dokumentami:

Nazwa dokumentu	Cel/priorytet
Europa 2020	Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – gospodarka charakteryzująca się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniająca spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną. Projekt przewodni: „Europejski program walki z ubóstwem”.
Strategia Rozwoju Kraju 2020	Obszar strategiczny III. Spójność społeczna i terytorialna Cel III.2. Zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych.
Wielkopolska 2020	Cel strategiczny 6. Wzmocnienie potencjału gospodarczego regionu 6.13. Rozwój biznesu i usług zdrowotnych.
Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Wągrowieckiego na lata 2006-2015	3. Wzrost jakości świadczonych usług społecznych – edukacja, ochrona zdrowia, pomoc społeczna, bezpieczeństwo publiczne.

Miary osiągnięcia celu:

Mierniki osiągnięcia celu - WSKAŹNIKI
- Długość rozbudowanego oświetlenia ulicznego; - Zasięg monitoringu; - Liczba wyposażonych jednostek zapewniających bezpieczeństwo na terenie gminy; - Liczba systemów ostrzegania przed zagrożeniami;

OBSZAR STRATEGICZNY IV: TURYSTYKA**Cel strategiczny 4. Atrakcyjna oferta turystyczna, agroturystyczna i ekoturystyczna przy efektywnym wykorzystaniu zasobów przyrodniczych, historycznych i kulturowych**

Gmina Skoki posiada dogodne warunki do wypoczynku, turystyki i rekreacji, co jest uwarunkowane jej położeniem w obrębie Parku Krajobrazowego „Puszcza Zielonka”, usytuowaniem wśród wielu malowniczych jezior oraz niskim stopniem uprzemysłowienia. Ponadto posiada wiele cennych obiektów o znaczeniu kulturowo-historycznym. Aspekty te składają się na wysoki potencjał turystyczny, który w dalszym stopniu należy podnosić poprzez rozbudowę infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej oraz stworzenie atrakcyjnej oferty turystycznej. Dużą szansę pokłada się w rozwoju agroturystyki oraz, coraz popularniejszej w ostatnich czasach, ekoturystyce, która polega na zintegrowaniu działalności turystycznej z zasadami ochrony przyrody oraz życiem społeczno-gospodarczym.

4.1. Rozbudowa infrastruktury turystyczno– rekreacyjnej; działania na rzecz podniesienia jakości usług turystycznych;

Działania:

- Budowa ścieżek pieszo-rowerowych i miejsc przystankowych przy tych ścieżkach dla turystów;
- Modernizacja istniejących tras turystycznych; projektowanie nowych ciągów komunikacji turystycznej;
- Rekultywacja jezior, ograniczenie zanieczyszczeń jezior i plaż oraz sprzyjanie rozwojowi infrastruktury turystycznej;
- Systematyczne usuwanie zanieczyszczeń z jezior i rzek, zapobieganie ich powstawaniu;
- Podnoszenie standardów obiektów turystycznych, agroturystycznych;
- Udzielanie pomocy właścicielom obiektów turystycznych w uzyskaniu środków na ich ulepszenie (modernizację);
- Wykorzystanie istniejących, niezagospodarowanych miejsc na budowę nowych parkingów; pozyskiwanie odpowiednich terenów;

Spójność z innymi dokumentami:

Nazwa dokumentu	Cel/priorytet
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie	Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów 1.3 Budowa podstaw konkurencyjności województw – działania tematyczne, 1.3.6 Wykorzystywanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego.
Wielkopolska 2020	Cel strategiczny 5. Zwiększanie spójności województwa 5.5. Zwiększanie dostępności do podstawowych usług publicznych; 5.6. Wsparcie terenów o wyjątkowych walorach środowiska kulturowego, Cel strategiczny 8. Zwiększanie zasobów oraz wyrównywanie potencjałów społecznych województwa 8.4. Promocja zdrowego stylu życia.
Strategia rozwoju turystyki w województwie wielkopolskim	Priorytet II. Rozwój walorów turystycznych Cel strategiczny 1. Podnoszenie atrakcyjności turystycznej regionu poprzez lepszą ochronę, ekspozycje i organizację zasobów kulturowych i przyrodniczych, Priorytet III. Jakość przestrzeni i rozwój infrastruktury turystycznej Cel strategiczny 3. Rozbudowa nowoczesnej bazy turystycznej.

Miary osiągania celu:

Mierniki osiągnięć celu - WSKAŹNIKI
- Długość wybudowanych ścieżek pieszo-rowerowych; - Długość nowych ciągów komunikacji turystycznej; - Liczba oczyszczonych cieków i zbiorników wodnych; - Liczba obiektów, w których podniesione został standardy; - Liczba wybudowanych parkingów/miejsc parkingowych;

4.2. Zagospodarowanie nowych terenów na cele rekreacyjne;**Działania:**

- Odpowiednie zagospodarowanie terenów na cele rekreacyjne;
- Poszerzenie oferty wypoczynkowej;
- Utworzenie kąpielisk wodnych;

- Wsparcie dla rozwoju turystyki i modernizacji infrastruktury turystycznej;
- Odpowiednie oznakowanie obiektów zabytkowych, jak i walorów przyrodniczych;
- Rozbudowa bazy gastronomiczno-noclegowej;

Spójność z innymi dokumentami:

Nazwa dokumentu	Cel/priorytet
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie	Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów 1.3 Budowa podstaw konkurencyjności województw – działania tematyczne, 1.3.6 Wykorzystywanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego.
Wielkopolska 2020	Cel strategiczny 5. Zwiększanie spójności województwa 5.6. Wsparcie terenów o wyjątkowych walorach środowiska kulturowego.
Strategia rozwoju turystyki w województwie wielkopolskim	Priorytet II. Rozwój walorów turystycznych Cel strategiczny 1. Podnoszenie atrakcyjności turystycznej regionu poprzez lepszą ochronę, ekspozycję i organizację zasobów kulturowych i przyrodniczych, Priorytet III. Jakość przestrzeni i rozwój infrastruktury turystycznej Cel strategiczny 3. Rozbudowa nowoczesnej bazy turystycznej.

Miary osiągnięcia celu:

Mierniki osiągnięć celu - WSKAŹNIKI
- Powierzchnia terenów zagospodarowanych zabudową turystyczną i rekreacyjną; - Powierzchnia utworzonych terenów wypoczynkowych; - Liczba nowopowstałych obiektów gastronomiczno-noclegowych; - Liczba tablic informacyjnych/tabliczek/oznaczeń walorów przyrodniczo-kulturalnych na terenie gminy;

4.3. Wykorzystanie i ochrona obiektów zabytkowych;

Działania:

- Renowacja zabytków wraz z nadaniem nowych i uzupełniających funkcji;
- Promocja dziedzictwa kulturowego;
- Rewitalizacja obszarów zdegradowanych na terenie miasta;

- Inwentaryzacja obiektów zabytkowych;
- Pozyskiwanie środków na utrzymanie tych obiektów;

Spójność z innymi dokumentami:

Nazwa dokumentu	Cel/priorytet
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie	Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów 1.3 Budowa podstaw konkurencyjności województw – działania tematyczne, 1.3.6 Wykorzystywanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego.
Wielkopolska 2020	Cel strategiczny 5. Zwiększanie spójności województwa 5.6. Wsparcie terenów o wyjątkowych walorach środowiska kulturowego.
Strategia rozwoju turystyki w województwie wielkopolskim	Priorytet II. Rozwój walorów turystycznych Cel strategiczny 1. Podnoszenie atrakcyjności turystycznej regionu poprzez lepszą ochronę, ekspozycje i organizację zasobów kulturowych i przyrodniczych, Priorytet III. Jakość przestrzeni i rozwój infrastruktury turystycznej Cel strategiczny 3. Rozbudowa nowoczesnej bazy turystycznej.

Miary osiągnięcia celu:

Mierniki osiągnięcia celu - WSKAŹNIKI
- Liczba działań wspierających ochronę i promocję dziedzictwa kulturowego; - Liczba przeprowadzonych renowacji obiektów zabytkowych; - Ilość pozyskanych środków na procesy rewitalizacji; - Liczba zinwentaryzowanych obiektów zabytkowych na terenie gminy;

4.4. Wspieranie rozwoju agroturystyki i ekoturystyki;

Działania:

- Zachowanie trwałego, zrównoważonego rozwoju zasobów i walorów turystycznych;
- Aktywizowanie życia społeczno-gospodarczego w obrębie obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych;
- Rozwój agroturystyki na terenie gminy;
- Wsparcie i promocja tworzenia gospodarstw agroturystycznych;

- Udzielanie pomocy w uzyskaniu dofinansowania na rozwój agroturystyki;

Spójność z innymi dokumentami:

Nazwa dokumentu	Cel/priorytet
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie	Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów 1.3 Budowa podstaw konkurencyjności województw – działania tematyczne, 1.3.6 Wykorzystywanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego.
Strategia rozwoju turystyki w województwie wielkopolskim	Priorytet II. Rozwój walorów turystycznych Cel strategiczny 1. Podnoszenie atrakcyjności turystycznej regionu poprzez lepszą ochronę, ekspozycje i organizację zasobów kulturowych i przyrodniczych, Priorytet III. Jakość przestrzeni i rozwój infrastruktury turystycznej Cel strategiczny 3. Rozbudowa nowoczesnej bazy turystycznej.

Miary osiągnięcia celu:

Mierniki osiągnięcia celu - WSKAŹNIKI
- Liczba gospodarstw agroturystycznych; - Liczba nowo utworzonych gospodarstw agroturystycznych; - Ilość środków pozyskanych na rozwój agroturystyki;

4.5. Skuteczny system promocji i informacji turystycznej;

Działania:

- Turystyczna promocja gminy;
- Ulepszenie i bieżąca aktualizacja strony internetowej;
- Wydawanie materiałów promocyjnych;
- Utworzenie punktu informacji turystycznej;
- Rozbudowa istniejącej oferty turystycznej;
- Utworzenie Izby Regionalnej;

Spójność z innymi dokumentami:

Nazwa dokumentu	Cel/priorytet
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie	Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów 1.3 Budowa podstaw konkurencyjności województw – działania tematyczne, 1.3.6 Wykorzystywanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego.
Wielkopolska 2020	Cel strategiczny 5. Zwiększanie spójności województwa 5.6. Wsparcie terenów o wyjątkowych walorach środowiska kulturowego.
Strategia rozwoju turystyki w województwie wielkopolskim	Priorytet II. Rozwój walorów turystycznych Cel strategiczny 1. Podnoszenie atrakcyjności turystycznej regionu poprzez lepszą ochronę, ekspozycję i organizację zasobów kulturowych i przyrodniczych.

Miary osiągnięcia celu:

Mierniki osiągnięcia celu - WSKAŹNIKI
- Liczba wydawnictw promujących zasoby gminy; - Nakład broszur; - Liczba przeprowadzonych szkoleń z zakresu rozwoju turystyki; - Liczba przeprowadzonych działań promocyjnych;

OBSZAR STRATEGICZNY V: ŚRODOWISKO**Cel strategiczny 5. Środowisko naturalne wysokiej jakości, ochrona zasobów przyrodniczych**

Zrównoważony rozwój gminy Skoki powinien przebiegać zgodnie z zasadami ochrony przyrody, ponieważ uzyskiwanie wysokich parametrów środowiskowych wpływa na poprawę wizerunku gminy pod względem osadniczym, inwestycyjnym, a także turystycznym. Ważnym aspektem jest więc podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców, którzy mają istotny wpływ na stan środowiska w gminie. Jest to ważne zagadnienie współczesnego świata (szczególnie w czasach intensywnej globalizacji), ponieważ od stanu środowiska naturalnego zależą warunki życia ludzi.

5.1. Zwiększenie produkcji energii z odnawialnych źródeł oraz poprawa efektywności energetycznej budynków;

Działania:

- Termomodernizacja budynków, szczególnie użyteczności publicznej;
- Prowadzenia działań w kierunku gospodarki niskoemisyjnej;
- Zwiększanie bezpieczeństwa energetycznego;
- Podnoszenie świadomości wykorzystania odnawialnych źródeł energii;
- Wspieranie działań w związku z wykorzystywaniem alternatywnych źródeł energii;

Spójność z innymi dokumentami:

Nazwa dokumentu	Cel/priorytet
Europa 2020	Inteligentny rozwój – gospodarka oparta na wiedzy i innowacji, Projekt przewodni „Unia Innowacji”, Zrównoważony rozwój – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej, Projekt przewodni: „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”.
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	Cel 7. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska; Kierunek interwencji: Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne,

	Kierunek interwencji: Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych, Kierunek interwencji: Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego poprzez dywersyfikację kierunków pozyskiwania gazu, Kierunek interwencji: Zwiększenie poziomu ochrony środowiska.
Strategia Rozwoju Kraju 2020	Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka: Cel II.6 Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko II.6.1 Racjonalne gospodarowanie zasobami, II.6.2 Poprawa efektywności energetycznej, II.6.4 Poprawa stanu środowiska, II.6.5 Adaptacja do zmian klimatu.
Wielkopolska 2020	Cel strategiczny 2. Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami 2.10. Promocja postaw ekologicznych, 2.11. Zintegrowany system zarządzania środowiskiem przyrodniczym.
Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Wągrowieckiego na lata 2006-2015	4. Ochrona zasobów środowiska przyrodniczego i likwidacja źródeł jego zanieczyszczenia.

Miary osiągnięcia celu:**Mierniki osiągnięcia celu - WSKAZNIKI**

- Liczba obiektów, w których przeprowadzono termomodernizację;
- Liczba kampanii informacyjnych propagujących wykorzystanie alternatywnych źródeł energii;
- Udział wykorzystania odnawialnych źródeł energii w całkowitym pozyskiwaniu energii;
- Liczba inwestycji z zakresu odnawialnych źródeł energii (nowych instalacji);

5.2. Ochrona zasobów środowiska przyrodniczego;**Działania:**

- Budowa zbiorników retencyjnych wody pitnej z przepompownią II stopnia;
- Przeprowadzanie edukacji ekologicznej w celu podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców gminy;
- Organizowanie spotkań o tematyce ekologicznej, szczególnie dla najmłodszych mieszkańców gminy;
- Systematyczna organizacja akcji sprzątania świata;
- Usprawnienie systemu gospodarki odpadami;

- Likwidowanie źródeł emisji zanieczyszczeń;

Spójność z innymi dokumentami:

Nazwa dokumentu	Cel/priorytet
Europa 2020	Inteligentny rozwój – gospodarka oparta na wiedzy i innowacji, Projekt przewodni „Unia Innowacji”, Zrównoważony rozwój – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej, Projekt przewodni: „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”.
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	Cel 7. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska; Kierunek interwencji: Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne, Kierunek interwencji: Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych, Kierunek interwencji: Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego poprzez dywersyfikację kierunków pozyskiwania gazu, Kierunek interwencji: Zwiększenie poziomu ochrony środowiska.
Strategia Rozwoju Kraju 2020	Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka: Cel II.6 Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko II.6.1 Racjonalne gospodarowanie zasobami, II.6.2 Poprawa efektywności energetycznej, II.6.4 Poprawa stanu środowiska, II.6.5 Adaptacja do zmian klimatu.
Wielkopolska 2020	Cel strategiczny 2. Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami 2.10. Promocja postaw ekologicznych, 2.11. Zintegrowany system zarządzania środowiskiem przyrodniczym.
Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Wągrowieckiego na lata 2006-2015	4. Ochrona zasobów środowiska przyrodniczego i likwidacja źródeł jego zanieczyszczenia.

Miary osiągnięcia celu:

Mierniki osiągnięć celu - WSKAŹNIKI
- Liczba wybudowanych zbiorników retencyjnych; - Liczba przeprowadzonych akcji edukacyjnych; - Liczba przeprowadzanych akcji sprzątania świata; - Ilość zebranych śmieci; - Wysokość osiąganych parametrów gospodarki odpadami;

- Udział odpadów podlegających odzyskowi;
- Liczba zlikwidowanych źródeł emisji zanieczyszczeń;

5.3. Promocja i wspieranie rozwoju ekologicznego rolnictwa;

Działania:

- Promocja produktów rolnych;
- Przeprowadzanie kampanii promujących rolnictwo ekologiczne i żywność ekologiczną;
- Wsparcie działań informacyjnych na rynkach produktów rolnych;
- Przeprowadzanie akcji podnoszących świadomość na temat nadmiernego wykorzystywania nawozów sztucznych;
- Pozyskiwanie środków finansowych na podnoszenie konkurencyjności rolnictwa;
- Nakierowanie rolników na podnoszenia jakości produkcji, uczestnictwo w systemach jakości;

Spójność z innymi dokumentami:

Nazwa dokumentu	Cel/priorytet
Europa 2020	Inteligentny rozwój – gospodarka oparta na wiedzy i innowacji, Projekt przewodni „Unia Innowacji”, Zrównoważony rozwój – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej, Projekt przewodni: „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”.
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	Cel 7. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska; Kierunek interwencji: Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne, Kierunek interwencji: Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych, Kierunek interwencji: Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego poprzez dywersyfikację kierunków pozyskiwania gazu, Kierunek interwencji: Zwiększenie poziomu ochrony środowiska.
Strategia Rozwoju Kraju 2020	Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka: Cel II.6 Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko II.6.1 Racjonalne gospodarowanie zasobami,

	II.6.2 Poprawa efektywności energetycznej, II.6.4 Poprawa stanu środowiska, II.6.5 Adaptacja do zmian klimatu.
Wielkopolska 2020	Cel strategiczny 2. Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami 2.10. Promocja postaw ekologicznych, 2.11. Zintegrowany system zarządzania środowiskiem przyrodniczym.
Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Wągrowieckiego na lata 2006-2015	4. Ochrona zasobów środowiska przyrodniczego i likwidacja źródeł jego zanieczyszczenia.

Miary osiągnięcia celu:

Mierniki osiągnięć celu - WSKAŹNIKI
- Liczba przeprowadzanych akcji promujących rolnictwo ekologiczne oraz żywność ekologiczną; - Liczba przeprowadzanych kampanii informacyjnych na rynkach produktów rolnych; - Wielkość nawożenia w gospodarstwach rolnych na terenie gminy; - Ilość pozyskanych środków na podnoszenie konkurencyjności rolnictwa; - Liczba gospodarstw uczestniczących w systemach jakości;

5.4. Odpowiednie oznaczenie obszarów chronionych, pomników przyrody, miejsc występowania cennych gatunków roślin i zwierząt;

Działania:

- Przeprowadzenie ewidencji obszarów występowania cennych gatunków roślin i zwierząt;
- Oznakowanie cennych zasobów przyrodniczych;
- Dbłość o oznakowanie pomników przyrody oraz o zachowanie ich odpowiedniego stanu;
- Systematyczna inwentaryzacja zasobów przyrodniczych;
- Utrzymywanie porządku w otoczeniu lub rejonie występowania cennych gatunków roślin czy zwierząt;

Spójność z innymi dokumentami:

Nazwa dokumentu	Cel/priorytet
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie	Cel 1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów 1.3 Budowa podstaw konkurencyjności województw –

	działania tematyczne, 1.3.6 Wykorzystywanie walorów środowiska przyrodniczego oraz potencjału dziedzictwa kulturowego.
Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Wągrowieckiego na lata 2006-2015	4. Ochrona zasobów środowiska przyrodniczego i likwidacja źródeł jego zanieczyszczenia.

Miary osiągnięcia celu:**Mierniki osiągnięcia celu - WSKAZNIKI**

- Liczba przeprowadzonych inwentaryzacji;
- Liczba tablic informacyjnych/tabliczek/oznaczeń walorów przyrodniczo-kulturalnych na terenie gminy;
- Liczba cennych gatunków roślin i zwierząt na obszarze gminy;
- Liczba pomników przyrody;
- Powierzchnia obszarów chronionych na terenie gminy;

5.5. Prowadzenie edukacji ekologicznej i promocji proekologicznego stylu życia wśród społeczności lokalnej;

Działania:

- Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy;
- Promocja życia (postępowania) w zgodzie z zasadami ochrony środowiska naturalnego;
- Prowadzenie edukacji ekologicznej od najmłodszych lat;
- Promocja zdrowego stylu życia;
- Organizowanie spotkań o tematyce ekologicznej;

Spójność z innymi dokumentami:

Nazwa dokumentu	Cel/priorytet
Europa 2020	Inteligentny rozwój – gospodarka oparta na wiedzy i innowacji, Projekt przewodni „Unia Innowacji”, Zrównoważony rozwój – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej, Projekt przewodni: „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”.
Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa	Cel 7. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska;

Strategia Rozwoju Kraju	Kierunek interwencji: Modernizacja infrastruktury i bezpieczeństwo energetyczne, Kierunek interwencji: Modernizacja sieci elektroenergetycznych i ciepłowniczych, Kierunek interwencji: Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego poprzez dywersyfikację kierunków pozyskiwania gazu, Kierunek interwencji: Zwiększenie poziomu ochrony środowiska.
Strategia Rozwoju Kraju 2020	Obszar strategiczny II. Konkurencyjna gospodarka: Cel II.6 Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko II.6.1 Racjonalne gospodarowanie zasobami, II.6.2 Poprawa efektywności energetycznej, II.6.4 Poprawa stanu środowiska, II.6.5 Adaptacja do zmian klimatu.
Wielkopolska 2020	Cel strategiczny 2. Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie jego zasobami 2.10. Promocja postaw ekologicznych, 2.11. Zintegrowany system zarządzania środowiskiem przyrodniczym.
Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Wągrowieckiego na lata 2006-2015	4. Ochrona zasobów środowiska przyrodniczego i likwidacja źródeł jego zanieczyszczenia.

Miary osiągnięcia celu:**Mierniki osiągnięcia celu - WSKAŹNIKI**

- Liczba programów nauczania zawierających zagadnienia z zakresu edukacji ekologicznej;
- Liczba spotkań o tematyce ekologicznej;
- Liczba akcji promujących zdrowy styl życia;
- Liczba działań/akcji informacyjnych dotyczących ochrony środowiska;

V. FINANSOWANIE STRATEGII

Zawarte w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Skoki na lata 2014-2020, cele strategiczne i operacyjne są spójne z dokumentami strategicznymi na szczeblu powiatu (Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Wągrowieckiego na lata 2006-2015), województwa (Wielkopolska 2020 czy Strategia rozwoju turystyki w województwie wielkopolskim), kraju (Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju czy Strategia Rozwoju Kraju 2020), jak i Europy (Europa 2020). Gmina Skoki jest integralną częścią większej przestrzeni terytorialnej w związku z tym należy poszukiwać źródeł ich finansowania także na wyższych szczeblach.

Realizacja zadań zapisanych w Strategii będzie finansowana z następujących źródeł:

- budżet gminy;
- budżet gmin sąsiednich;
- budżet starostwa powiatowego;
- budżet województwa wielkopolskiego;
- budżet państwa;
- środki pozostałych partnerów lokalnych i instytucji zaangażowanych w realizację Strategii;
- środki Unii Europejskiej;
- środki krajowych i międzynarodowych instytucji finansowych;;
- środki własne sponsorów, dzierżawców obiektów, firm itp.

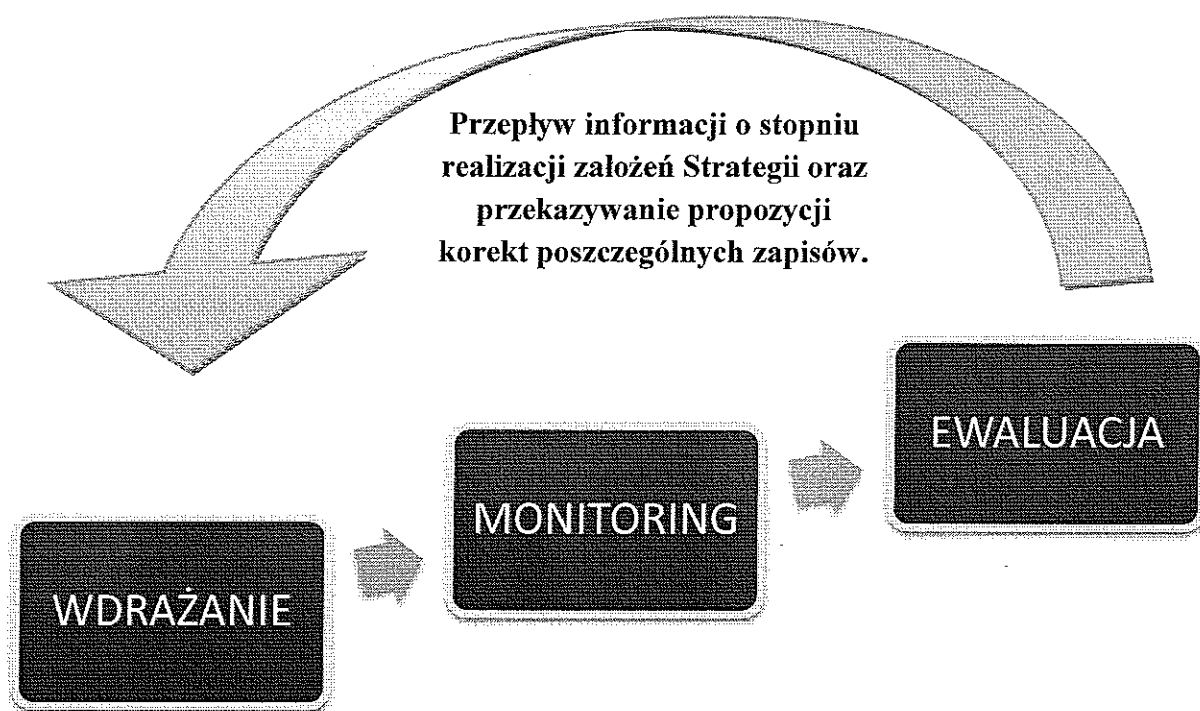
W dokumencie nie zostały podane szczegółowe źródła możliwości finansowania celów, które miałyby się przyczynić do poprawy jakości życia mieszkańców gminy. Jest to związane z tym, iż w momencie opracowywania niniejszego dokumentu nie zostały jeszcze opracowane uszczegółowienia programów operacyjnych, w ramach których możliwe będzie ubieganie się o środki Unii Europejskiej. Warto jednak zaznaczyć, że nowy okres finansowania 2014-2020 stwarza gminie Skoki możliwości pozyskania środków na dalszy jej rozwój oraz podniesienie standardów i jakości życia jej mieszkańców.

VI. WDRAŻANIE, MONITORING, EWALUACJA

Planowanie strategiczne jest współcześnie procesem powszechnie stosowanym przez samorządy gminne. „Wdrażaniem strategii rozwoju jednostki samorządu terytorialnego jest zespół czynności służących:

- osiągnięciu postawionych w tej strategii celów, w tym szczególnie przez realizację zawartych w niej przedsięwzięć inwestycyjnych, usługowych, administracyjnych, organizacyjnych i prawotwórczych,
- koordynacji w czasie i przestrzeni realizacji ww. przedsięwzięć,
- monitorowaniu realizacji ww. przedsięwzięć i weryfikacji stopnia osiągnięcia celów postawionych w strategii,
- monitorowaniu i korygowaniu czynności służących organizacji wdrażania strategii,
- monitorowaniu aktualności treści strategii i korygowaniu jej w odpowiednich momentach” (A. Sztando, Prace naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, 2010).

Rycina 2. Przebieg procesu realizacji Strategii

Źródło: Opracowanie własne

Wdrażanie Strategii to nie tylko dążenie do osiągnięcia zamierzonego celu, ale także monitoring, obserwacja oraz korygowanie wspomnianego procesu, jak i całego dokumentu. Gromadzenie danych dotyczących Strategii oraz ich interpretacja pozwala bowiem na bieżące korekty działań podmiotów wdrażających, szczególnie w przypadku wystąpienia nieprawidłowości. Proces monitoringu oraz ewaluacji to systemy mocno powiązane z procesem wdrażania, ponieważ osiągnięcie założonych celów uwarunkowane jest ilością i jakością zebranych danych, których kształt zostaje narzucony podczas monitoringu oraz od ich interpretacji. Podsumowując: monitoring to gromadzenie danych, a ewaluacja to ich interpretacja (ocena).

W celu prawidłowego przebiegu zarówno wdrażania, jak i w dalszej kolejności kontroli i oceny realizacji działań, przyczyniających się do osiągnięcia celu głównego niniejszego dokumentu, powołany zostanie Zespół ds. Strategii. Jego najważniejszym zadaniem będzie koordynowanie realizacji zamierzeń dokumentu, z uwzględnieniem każdego etapu. Zespół będzie miał za zadanie przedłożyć Burmistrzowi oraz Radzie Miejskiej sprawozdanie z realizacji wypracowanych działań zawartych w Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Skoki. Umożliwi to dokonanie okresowych analiz i ocen skutków wdrażanych zadań dla jej życia społeczno-gospodarczego. Efektywne monitorowanie procesu wdrażania Strategii Rozwoju będzie możliwe dzięki doborowi właściwych wskaźników, mierzalnych i dostępnych w statystyce publicznej lub w wewnętrznym systemie sprawozdawczości Urzędu Miejskiego w Skokach oraz innych instytucjach funkcjonujących na terenie gminy.

SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba ludności w gminie Skoki wg płci w latach 2009 - 2013.....	19
Tabela 2. Ludność gminy Skoki wg wieku w latach 2009 - 2013	19
Tabela 3. Ruch naturalny mieszkańców gminy Skoki wg płci w latach 2009 - 2013	20
Tabela 4. Odsetek ludności wg grup ekonomicznych.....	22
Tabela 5. Wodociągi i kanalizacja na terenie gminy Skoki w 2012 roku.....	25
Tabela 6. Zbiorcze zestawienie odpadów gminy Skoki w latach 2009-2012	27
Tabela 7. Wykaz placówek oświatowych na terenie gminy Skoki	29
Tabela 8. Liczba uczniów i absolwentów w placówkach oświatowych na terenie gminy Skoki	30
Tabela 9. Komputeryzacja szkół w gminie Skoki latach 2009 -2012.....	31
Tabela 10. Uczniowie przypadający na 1 komputer z dostępem do Internetu przeznaczony do użytku uczniów w gminie Skoki na tle powiatu i województwa	32
Tabela 11. Wyniki sprawdzianu na zakończenie gimnazjum w gminie Skoki w porównaniu z średnią powiatu i województwa w 2013 r.	32
Tabela 12. Forma wsparcia udzielonego przez Ośrodek Pomocy Społecznej	33
Tabela 13. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie Skoki.....	34
Tabela 14. Wydatki gminy Skoki na zadania z zakresu pomocy społecznej	35
Tabela 15. Bezrobotni zarejestrowani wg płci (stan na grudzień każdego roku)	36
Tabela 16. Bezrobocie w gminie Skoki na tle powiatu wągrowieckiego	37
Tabela 17. Wybrane organizacje pozarządowe działające w gminie Skoki	39
Tabela 18. Liczba podmiotów gospodarczych według sekcji.....	40
Tabela 19. Podmioty gospodarcze wg klas wielkości.....	42
Tabela 20. Użytkowanie gruntów w gminie Skoki w 2010 roku.....	43
Tabela 21. Gospodarstwa wg przykładowych grup obszarowych na podstawie powszechnych spisów rolnych z 2002 i 2010 r.	44
Tabela 22. Wybrane obiekty noclegowe w gminie Skoki.....	45
Tabela 23. Dochody budżetu gminy Skoki w latach 2009-2013	45
Tabela 24. Wydatki budżetowe w latach 2009-2013	46
Tabela 25. Wydatki majątkowe gminy Skoki.....	46
Tabela 26. Sytuacja finansowa gminy Skoki – stan budżetu	47
Tabela 27. Inwestycje zrealizowane przy udziale środków unijnych przez gminę Skoki	48
w latach 2007-2013	48

Tabela 28. Analiza SWOT – mocne i słabe strony	50
Tabela 29. Analiza SWOT – szanse i zagrożenia	51

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Struktura ludności gminy Skoki wg wieku w 2013 roku.....	20
Wykres 2. Przyrost naturalny w gminie Skoki w latach 2009 - 2013	21
Wykres 3. Struktura wg ekonomicznych grup ludności	21
Wykres 4. Sieć wodociągowa w gminie Skoki	24
Wykres 5. Sieć kanalizacyjna na terenie gminy Skoki	26
Wykres 6. Środki własne gminy Skoki na pomoc społeczną w latach 2009-2012	35
Wykres 7. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (%).....	36
Wykres 8. Struktura podmiotów gospodarczych w gminie Skoki w 2013 roku.....	41
Wykres 9. Liczba podmiotów gospodarczych według sektorów własnościowych	42
Wykres 10. Udział wydatków majątkowych (inwestycyjnych) w wydatkach ogółem.....	46

SPIS RYCIN

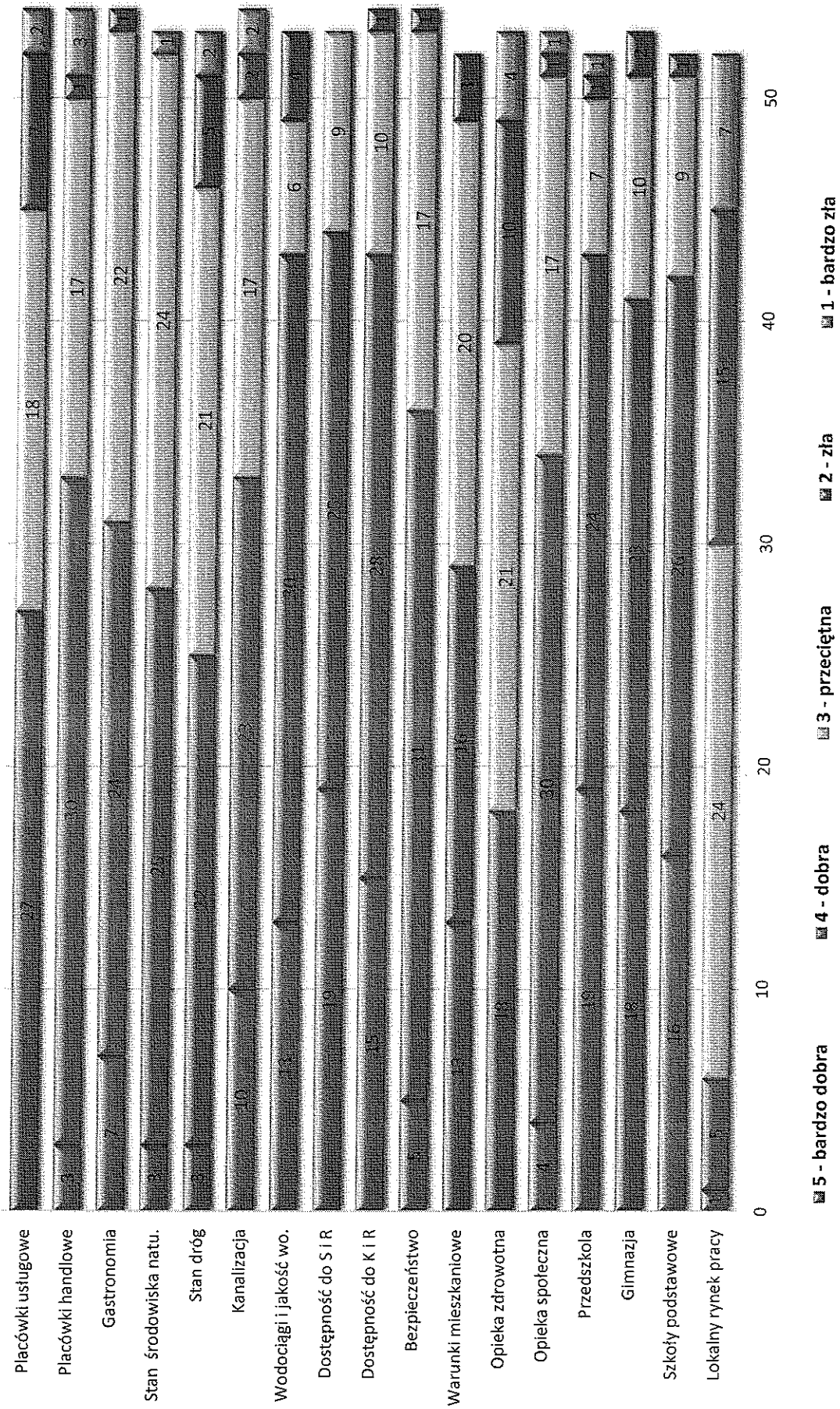
Rycina 1. Lokalizacja Gminy Skoki	7
Rycina 2. Przebieg procesu realizacji Strategii	88

ZAŁĄCZNIK:

Wyniki ankiety

Ocena warunków życia w mieście i gminie Skoki

Istotność działań dla mieszkańców i rozwoju gminy

